

СОЛИ НАВАТОН МУБОРАК, ҲАМВАТАНОНИ АЗИЗ!

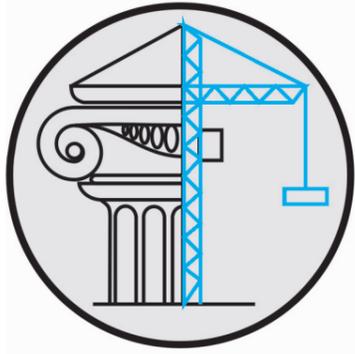
№12 (172)

29 декабри соли 2022

МЕЪМОРИ ВА СОХТМОН / АРХИТЕКТУРА И СТРОИТЕЛЬСТВО

binokoritoj@mail.ru

www.tajsohtmon.tj

РЌЗНОМАИ БИНОКОРН

Строительная газета

Аз августи соли 2007 нашр мешавад
Издаётся с августа 2007 года

Нашрияи Кумитаи меъморӣ ва сохтмони назди Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон
Издание Комитета по архитектуре и строительству при Правительстве Республики Таджикистан

ДАР ИН ШУМОРА:

15 сол бо шумоем!

ПАЁМИ
ПРЕЗИДЕНТИ
ҶУМҲУРИИ
ТОҶИКИСТОН
МУҲТАРАМ
ЭМОМАЛӢ РАҲМОН
«ДАР БОРАИ
САМТҲОИ АСОСИИ
СИЁСАТИ ДОХИЛӢ
ВА ХОРИҶИИ
ҶУМҲУРӢ»

>>> 9 >>>

ИФТИТОҲИ
БИНОИ НАВИ
ТАЪЛИМӢ ДАР
ДОНИШҶОИ
ДАВЛАТИИ
МОЛИЯ ВА
ИҚТИСОДИ
ТОҶИКИСТОН
ДАР ШАҲРИ
ДУШАНБЕ

>>> 8 >>>

ТАБРИКОТИ МУОВИНИ
ЯКУМИ РАИСИ КУМИТАИ
МЕЪМОРИ ВА СОХТМОНИ
НАЗДИ ҲУКУМАТИ
ҶУМҲУРИИ ТОҶИКИСТОН
УМАРЗОДА УЛУҒБЕК
ҲУҶА БА МУНОСИБАТИ
ФАРОРАСИИ СОЛИ НАВИ
МЕЛОДИИ 2023

>>> 3 >>>

ЧАКОМАИ ЗИМИСТОНӢ

Суруру сур дар ҳонадон бод,
Муҳаббат ҷовидонӢ ҷовидон бод.
Баҳорон боду тобистону пойиз,
Зимистон ҳам агар омад, бимон бод.

Тамоми фаслҳо хубанд, эй дӯст,
Агар амну амонӢ ҳукмрон бод.
Гули саҳро хазон шуд гар, чи боке,

Гули умрат ҳамеша беҳазон бод.
Ҷаҳон аз меҳрубонӢ сабз гардад,
Бимон, ҳар фарди дунӢ меҳрубон бод.

Бимон, ҳар фарди дунӢ бахт бинад,
Бимон, ҳар бахт доим гулфишон бод.
Маранҷ аз гирудори зиндагонӢ,

Ки дунӢ гаҳ ҷунину гаҳ ҷунон бод.
Худо як ҳол дорад, банда ҳар ҳол,

Худо ёри ту дар ҳар гирумон бод,
Суруру сур дар ҳар ҳонадон бод,
Зимистон ҳам агар омад, бимон бод!

Раънои МУБОРИЗ

ИФТИТОӢИ БИНОИ РАӢСАТИ КУМИТАИ ДАВЛАТИИ АМНИЯТИ МИЛӢ ДАР ШАӢРИ ДУШАНБЕ

20 декабри соли равон Асосгузори сулҳу ваҳдати миллӣ - Пешвои миллат, Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон муҳтарам Эмомалӣ Раҳмон ва Раиси Маҷлиси миллии Маҷлиси Олии Ҷумҳурии Тоҷикистон, Раиси шаҳри Душанбе муҳтарам Рустами Эмомалӣ бинои шӯъбаи дар ноҳияи Сино будаи Раёсати Кумитаи давлатии амнияти миллии Ҷумҳурии Тоҷикистон дар шаҳри Душанберо мавриди истифодабарӣ қарор доданд.

Иншооти нав аз панҷ ошёна ва таҳхона иборат буда, дар ошёнаҳои болоии он хонаҳои истиқоматии хизматӣ ҷой дода шудааст.

Бино дорои утоқҳои барҳавою замонавӣ буда, барои фаъолияти босамари кормандони шӯъба мутобиқ мебошад.

Дар бинои нав ҳамчунин барои тамрини кормандони соҳа толори варзишӣ ташкил гардида, китобхонаи замонавӣ низ дар хизмати онҳо қарор дорад.

Зимни шиносӣ кормандони шӯъбаи амнияти ноҳияи Сино барои бунёди чунин иншооти замонавӣ ва фароҳам овардани шароити

мусоиди корӣ ба Сарфармондеҳи Олии Қувваҳои мусаллаҳи мамлакат муҳтарам Эмомалӣ Раҳмон изҳори миннатдорӣ намуданд.

Дар ҳамин ҷо Пешвои миллат калиди хонаҳои истиқоматиро ба оилаҳои кормандони ниҳоди мазкур дар ноҳияи Синои шаҳри Душанбе тақдим карданд.

Зимни боздид иттилоъ дода шуд, ки барои таъмини гармии дохили хучраҳои корӣ ва хонаҳои истиқоматӣ деғхонаи алоҳида бунёд гардида, ҳамчунин дигар шароити зарурии кор ва истиқомат фароҳам оварда шудааст.

Хонаҳои истиқоматӣ аз як ва ду хучра иборат буда, бо тамоми лавозимоти рӯзгор таъмин карда шудааст. Аз ҷумла, яхдон, мошини ҷомашӯӣ, қолин, телевизор ва дигар шароити зарурӣ дар хонаҳои навбунёд муҳайё карда шудааст. Хучраҳои барҳавои истиқоматӣ бо санъати баланду сифати аъло бунёд ёфта, ба пуррагӣ таъмири замонавӣ гардидааст.

Ҳамчунин дар саҳни бино майдончаи замонавӣ бозии кӯдакони насб шудааст.

ИФТИТОӢИ ҶДММ «ҚОЛИНӢОИ ДУШАНБЕ» ДАР ШАӢРИ ДУШАНБЕ

20 декабри соли равон Асосгузори сулҳу ваҳдати миллӣ - Пешвои миллат, Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон муҳтарам Эмомалӣ Раҳмон ва Раиси Маҷлиси миллии Маҷлиси Олии Ҷумҳурии Тоҷикистон, Раиси шаҳри Душанбе муҳтарам Рустами Эмомалӣ дар кӯчаи Зебунисои ноҳияи Шоҳмансури пойтахт Ҷамъияти дорои масъулияти маҳдуди «Қолинҳои Душанбе»-ро мавриди истифода қарор доданд.

Корхонаи азими қолинбофӣ ба ифтихори 35-солагии Истиқлолияти давлатии Ҷумҳурии Тоҷикистон ва «Солҳои рушди саноат – 2022-2026» аз тарафи соҳибкори ватанӣ Наврӯз Абдуллоев бунёд гардидааст. Бо таъсис ва ба фаъолият оғоз намудани корхонаи нави истеҳсоли 500 нафар бо ҷои кор ва маоши хуб таъмин гардиданд. Фаъолияти корхонаи нави саноатӣ дар ду баст ба роҳ монда шуда, теъдоди зиёди кормандонро занону духтарони маҳаллӣ ташкил медиҳанд.

Ба Пешвои миллат муҳтарам Эмомалӣ Раҳмон иттилоъ дода шуд, ки дар корхонаи нави саноатӣ дар як шабонарӯз 4 ҳазору 500 метри мураббаъ қолин бо шакли андозаҳои гуногун, нақшу нигор ва тарҳи милливу аврупоӣ истеҳсол карда мешавад. Иқтисодии солонии корхона 1 миллиону 500 ҳазор метри мураббаъ қолинро дар бар мегирад.

Дастгоҳу таҷҳизоти муосири қолинбофӣ аз ширкати машҳури «Вандевил»-и (VAN DE WIELE) Шохигарии Белгия ворид карда

шудааст, ки мутахассисони тоҷик хатҳои истеҳсолиро васлу насб намуда, пурра идора менамоянд.

Ба таъкиди мутахассисон раванди истеҳсоли қолинҳо аз равона намудани ришта то бофандагию пардозиди ва бастабандии маҳсулоти тайёр нух марҳиларо дар бар мегирад.

Дастгоҳҳои замонавии қолинбофӣ ба таври механикӣ фаъолият мекунанд ва дар ҷараёни истеҳсолот қисме аз корҳо аз тарафи мутахассисони маҳаллӣ бо истифода аз таҷҳизоти ёрирасон иҷро карда мешаванд.

Ҳоло дар корхона истеҳсоли қолинҳо бо андозаҳои аз 1 то 5 метр паҳноӣ, аз 2 то 6 метр дарозӣ ва аз ин ҳам бештар вобаста ба талаботи бозорҳо ба роҳ монда шудааст. Бо дарназардошти завқу салиқа ва фармоиши мизоҷон дилхоҳ шакли андозаи қолинҳо дар корхона истеҳсол карда хоҳад шуд.

Дар ҳудуди Ҷамъияти дорои масъулияти маҳдуди «Қолинҳои Душанбе» бинои маъмури ва меҳмонхонаи замонавӣ бунёд гардидааст. Дар бинои маъмури барои кормандону мутахассисон хучраҳои барҳавои корӣ сохта шуда, бо мизу курсӣ ва таҷҳизоти муосир таъмин гардидааст.

Бо мақсади муаррифи ва дастрасии қолинҳо ба мизоҷон дар назди Ҷамъияти дорои масъулияти маҳдуди «Қолинҳои Душанбе» мағозаи замонавии фуруши маҳсулот таъсис ёфтааст.

www.president.tj

Муҳтарам меъморону сохтмончиён ва лоихакашон, истехсолкунандагони масолеҳи сохтмон, собиқадорони соҳа, ҳамкасбони азиз!

Соли 2022-юми мелодӣ, ки дар хотири мардуми шарафманди Тоҷикистон ҳамчун соли заҳмати содиқонаву софдилона барои ободии Ватани соҳибхитиёрамон, амалӣ гардидани ҳадафҳои неки бунёдкорона ва дастовардҳои навбатии давлати соҳибистиқлоламон нақш хоҳад баст, анҷом меёбад ва Соли нави 2023-юми мелодиро бо умеду орзуҳои нек ва нияту нақшаҳои нави созанда истиқбол мегирем.

Аз номи ҳайати мушовараи Кумитаи меъморӣ ва сохтмони назди Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон ва аз номи худам мехоҳам ҳамаи шуморо бо фарорасии Соли нави мелодии 2023, яъне соли идомаи корҳои созандагиву ободкорӣ ва амалӣ гардидани орзуву ормонҳои халқи тоҷик самимона табрик гуфта, ба ҳар қадоми шумо ва наздиконатон сиҳатмандиву рӯзгори осуда, иқболи нек ва зиндагии пурфайзу бобарақат орзу менамоям.

ТАБРИКОТИ МУОВИНИ ЯКУМИ РАИСИ КУМИТАИ МЕЪМОРИ ВА СОХТМОНИ НАЗДИ ҲУКУМАТИ ҶУМҲУРИИ ТОҶИКИСТОН УМАРЗОДА УЛУҒБЕК ХУҶА БА МУНОСИБАТИ ФАРОРАСИИ СОЛИ НАВИ МЕЛОДИИ 2023

Соли 2022 барои халқи тоҷик басо соли хотирмон боқӣ мемонад. Дар зарфи як сол мавриди баҳрабардорӣ қарор гирифтани садҳо иншооти нави таъиноти истехсоливу иҷтимоӣ - муассисаҳои таълимиву тандурустӣ, фарҳангиву варзишӣ ва ҳифзи иҷтимоӣ гувоҳи равшани густариши чараёни созандагӣ ва ободонии кишвари азизамон мебошанд.

Чун анъана, дар ҷамъбасти ҳар сол ва дар остонаи соли нави мелодӣ ба парлумони мамлакат ва дар симои он ба тамоми халқи кишвари худ паём ироа намудани Роҳбари давлат, яке аз рукнҳои муҳими давлати соҳибистиқлол ва яке аз рамзҳои асосии давлатдорӣ ба ҳисоб меравад.

Паёми имсолаи Пешвои муаззами миллат, ки рӯзи 23 декабри соли 2022 ба Маҷлиси Олӣ пешниҳод гардид, ҳамчун хучҷати фарогири таҳлилу баррасии амиқи тамоми соҳаҳои ҳаёти мамлакат ва дурнамои рушди устувори кишварро дар ҳамаи самтҳо, аз бунёди инфрасохтори иқтисодиву иҷтимоӣ ба муносибати 35-солагии Истиқлоли давлатӣ, рушди бахши хусусӣ, дастгирии ташаббусҳои соҳибкорон, ҳифзи манфиатҳои иқтисодии кишвар, истифодаи самаранокӯ оқилонаи имконияту захираҳои мавҷуда, саноатикунони кишвар, баланд бардоштани қобилияти рақобати истехсолоти ватанӣ ва татбиқи технологияҳои инноватсионӣ ва дигарҳо иборат мебошад, дарбар мегирад. Таҳлили мазмуни умумии

Паём нишон медиҳад, ки дар меҳвари он масъалаҳои таъмини зиндагии сазовор барои шаҳрвандони кишвар ва ғамхории васеъ нисбат ба ҳар як қишри ҷомеа қарор гирифтааст.

Дар Паёми имсолаи Пешвои миллат моҳияти равандҳои асосии минтақавӣ ва ҷаҳонӣ арзёбии амиқ ёфта, маҷмӯи масъалаҳои муҳимтарини ҳаёти ҷамъиятию сиёсӣ ва иҷтимоию иқтисодии мамлакат баррасии ҳамаҷониба гашта, барои рушди устувори ҳар як соҳа ва рафъи камбудҳои ҷойдошта дар онҳо дастуру супоришҳо ва таклифу ҳидоятҳои зарурӣ дода шуданд.

Вобаста ба соҳаи сохтмонӣ муҳимро ва корҳои ободониву бунёдкорӣ дар шаҳру ноҳияҳо, Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон, Пешвои миллат, муҳтарам Эмомалӣ Раҳмон қайд намуданд, ки бо дарназардошти афзоиш ёфтани аҳоли, инчунин, зиёд шудани талабот ба бунёди корхонаҳои истехсолӣ ва манзилҳои истиқоматӣ бори дигар таъкид менамоям, ки роҳбарону мутахассисони Кумитаи меъморӣ ва сохтмон, вилоятҳо, шаҳру ноҳияҳо ва мақомоти марбута ҳангоми бунёди иншооту биноҳо ба риояи ҳатмии қоидаву меъёрҳои шаҳрсозӣ ва сохтмон эътибори аввалиндараҷа зоҳир намоянд. Дар ин самт, зарур аст, ки истифодаи васеи унсурҳои меъморӣ милливу замонавӣ, технологияҳои муосир ва масолеҳи сифатноки сохтмон таъмин карда шавад.

Албатта, ҳамаи кормандони соҳаи сохтмон ва меъморӣ мамлакат дастуру супоришҳои баёншударо сармашқи кори худ намуда, дар асоси нақшаи чорабиниҳо барои таъмини иҷрои он кӯшиш ба ҳарҷ медиҳанд.

Сохтмончиён ва меъморони кишвар дар пайравӣ аз қору пайкори созандаи Асосгузори сулҳу ваҳдати миллӣ, Пешвои миллат, Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон муҳтарам Эмомалӣ Раҳмон дар бунёди бинову иншооти муосири мутобиқ ба меъёрҳои байналмилалӣ ва бо тарҳу услуби хоси миллӣ дар қаламрави кишвар аз тамоми имкониятҳо самаранок истифода карда истодаанд.

Мо бояд раванди созандагиву бунёдкориро пайваستا ҳадафи асосии худ қарор дода, истифодаи самараноки ҳамаи воситаҳои захираҳои мавҷударо барои идома додани корҳои созандагӣ, рушди устувори иқтисодӣ, ободии диёр ва таҳкими имкониятҳои воқеии кишварамон таъмин намоем.

Бори дигар ҳамаи шумо - дӯстони азиз, ҳамкасбон, собиқадорони соҳаи сохтмон ва меъморӣ мамлакатро бо фарорасии Соли нави мелодии 2023 муборакбод гуфта, бароятон саломатӣ, барору комёбиҳо ва дар фаъолияти касбиятон барои шукуфоии Ватани азизамон муваффақиятҳои беназиру дастовардҳои нав ба нав орзу менамоям.

Соли Наватон муборак бошад, ҳамкасбони гиромӣ!

НБО «НОРАК» 50-СОЛА ШУД

Ин иншооти бузурги гидроэнергетикӣ дар ҳифзи масъалаҳои марбут ба ҳифзи муҳити зист ва танзими захираҳои обӣ нақши муассир дорад

«Неругоҳи барқи обии «Норак», ҳамчун иншооти муҳими аҳамияти стратегӣ дар рушди иқтисодию иҷтимоии кишвар нақши муассир дошта, дар зарфи 50 соли фаъолият сарбанди неругоҳ бо мустақамиву беҳатариаш, ки ҷавобгӯи меъёрҳои байналмилалӣ, дар ҷаҳон яке аз беҳтарин садди обӣ маҳсуб меёбад». Чунин гуфт дар чараёни боздиди намоёндагони маҳфили экожурналистон аз сарбанд ва обанбори НБО «Норак» сардори Раёсати назорати давлатӣ ва ҳифзи захирҳои оби Кумитаи ҳифзи муҳити зисти назди Ҳукумати ҷумҳурӣ Саидисмон Судуров.

Боздиди хабарнигорон

аз ин иншооти муҳими гидроэнергетикӣ кишвар бо ибтикори Кумитаи ҳифзи муҳити зисти назди Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон дар доираи чорабиниҳои Даҳсолаи байналмилалӣ «Об барои рушди устувор, солҳои 2018-2028» ва татбиқи «Барномаи давлатии комплекси рушди тарбия ва маърифати экологии аҳолии Ҷумҳурии Тоҷикистон» сурат гирифта, ҳадафаш шиносӣ бо захираҳои обӣ ва иқтидори энергетикӣ мамлакат дар мисоли НБО «Норак» ва инъикоси он дар ВАО мебошад.

Доир ба аҳамияти ин иншооти бузурги стратегӣ, нақши он дар рушди соҳаҳои афзалиятноки иқтисоди

Тоҷикистон ва захираҳои бойи обии кишвар Саидисмон Судуров ва масъулини НБО «Норак» ба хабарнигорон маълумоти мукаммал пешниҳод намуданд. Зикр шуд, ки Неругоҳи барқи обии «Норак» дар маҷрои дарёи Вахш дар ҷануби Тоҷикистон бо иқтидори 3015 МВт бунёд гардида, яке аз бузургтарин иншооти гидроэнергетикӣ дар Осиёи Марказӣ маҳсуб меёбад. Неругоҳи «Норак» дар маҷрои дарёи Вахш дар ҷануби Тоҷикистон бо иқтидори 3015 МВт бунёд гардидааст. Сохтмони сарбанди неругоҳ соли 1961 оғоз гардида, аз 9 агрегат иборат мебошад. Агрегати аввалини он соли 1972 ва то соли 1979 ҳамаи агрегатҳои неругоҳ ба

истифода дода шуданд, ки иқтидори ҳар яки онҳо 300 МВт мебошад.

Таъкид шуд, ки дар бунёди сарбанди НБО «Норак», ки 54,2 миллион метри мукааб сангу хоки табиӣ истифода шудааст, бо баландии 300 метр ва дарозии 700 метр дар ҷаҳон яке аз баландтарин сарбанди гидроэнергетикӣ ба шумор меравад. Обанбори «Норак» 70 километр дарозӣ ва 98 километри мураббаъ масоҳат дошта, ғунҷоиши обаш 10,5 километри кубӣ ва умқи миёнаи обанбор 107 метр мебошад.

Бунёди НБО «Норак» дар рушу пешрафти иқтисоди Тоҷикистон, танзими захираҳои обӣ дар минтақа, ҳифзи муҳити зист ва исти-

фодаи оқилонаи захираҳои бойи обии мамлакат дар дарёи Вахш ва истехсоли неруи барқи аз лиҳози экологӣ тоза мусоидат намуд. Бо сохтмони неругоҳ, дар ҷануби Тоҷикистон шаҳри Норак бунёд гардида, он ба яке аз шаҳрҳои сайёҳии Тоҷикистон, шаҳри дӯстиву бародарӣ ва энергетикҳо табдил гардид. Инчунин бо бунёди НБО «Норак» дар ҷумҳурӣ корхонаҳои азими саноатӣ, назари корхонаи алюминий дар шаҳри Турсунзода, заводи кимёвии Ёвон, заводи азотии Вахш сохта шуд, ки ба рушди соҳаи саноат ва дар маҷмӯъ иқтисоди кишвар такони бузург бахшид.

Марзия САИДЗОДА

НАЗОРАТИ СОХТМОН МАНФИАТҶО ВА ҲУҚУҚҶОИ ШАҲРВАНДОНРО ҲИМОЯТ МЕКУНАД

Хабарнигори мо бо Абдурахимзода Парвиз Абдурахим сардори Хадамоти назорати давлатии меъморӣ ва сохтмони Кумитаи меъморӣ ва сохтмони назди Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон вохӯрда, аз ӯ хоҳиш намуд, ки ба таври фишурда дар бораи дастовардҳои Хадамоти назорати давлатии меъморӣ ва сохтмони Кумитаи меъморӣ ва сохтмони назди Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон чанд сухан бигӯяд.

Соли 2014 дар натиҷаи тақмили сохтори мақомоти марказии ҳокимияти иҷроияи Ҷумҳурии Тоҷикистон дар асоси қарори Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон аз 4 сентябри соли 2014, №586 бозрасӣ ба Хадамоти назорати давлатии меъморӣ ва сохтмонӣ ба миқдори 48 воҳиди корӣ (ба ғайр аз ҳайати хизматрасон) таъдил дода шуд.

ронаи шахси воқеӣ, мансабдор ё ҳуқуқӣ барои вайрон кардани қонунвайронкунии соҳаи меъморӣ ва шаҳрсозӣ ҷавобгарии маъмури дар намуди ҷарима мутобики моддаҳои 407-436, 438-447 Кодекси ҳуқуқвайронкунии маъмурии Ҷумҳурии Тоҷикистон пешбинӣ гардида, тибқи талаботи моддаи 116 Кодекси мурофиаи ҳуқуқвайронкунии маъмурии

«Коргузор» ба роҳ монда шуда, иҷрои саривақтии асноди воридгардида зери назорати саривақтӣ қарор доранд.

- Соли 2022-ро бо кадом дастовардҳо ҷамъбаст намудед?

Дар соли 2022 шумораи бунёди бинову иншоот дар қаламрави ҷумҳурӣ нисбат ба солҳои 2019 ва 2020 кам шуда бошад ҳам, ҷаримаҳои таъингардида афзоиш ёфтааст (диаграммаи 1: Ҷаримаҳои таъингардида).

Дар табиатсаи нишондодашуда шумораи умумии камбудихоӣ ошкоргардида нисбат ба соли 2017 зиёд нашуда бошад ҳам, миқдори умумии ҷаримаҳои таъингардида тақрибан 1 маротиба зиёд шуда, он дар соли 2022 1 млн. 186 ҳазору 252 сомониро ташкил дод.

Шумораи бинову иншооти дар қаламрави ҷумҳурӣ бунёдшаванда бидуни хулосаи экспертизаи давлатӣ ва қарори дахлдор нисбат ба солҳои 2017-2019 дар соли 2022 ба маротиб кам гашта, соли ҷорӣ шумораи иншооти бидуни қарори дахлдор оғозгардида 10 ададро ташкил дод.

Ҳоло ки дар арафаи Соли нави 2023 қарор дорем, аз фурсати муносиб истифода бурда, меҳоҳам тавассути «Рӯзномаи бинокорон»

- Хадамоти назорати давлатии меъморӣ ва сохтмонӣ мақоми иҷроияи ҳокимияти давлатии Ҷумҳурии Тоҷикистон буда, фаъолияти худро мустақиман ва дар ҳамкорӣ бо мақомоти иҷроияи марказии ҳокимияти давлатӣ, мақомоти иҷроияи маҳаллии ҳокимияти давлатӣ, ташкилотҳои ҷамъиятӣ ва дигар шахсонӣ воқеӣ ва ҳуқуқӣ амалӣ намуда, идоракунӣ ва назоратро дар соҳаи меъморӣ ва сохтмонӣ дар қаламрави ҷумҳурӣ анҷом медиҳад.

Дар аввал бояд қайд кард, ки вазифаҳои асосии назорати сохтмон ва меъморӣ маҳз баҳри ҳимоя манфиатҳои ҳуқуқҳои шаҳрвандон равона гардида, баҳри рушди соҳаи сохтмон сахмгузори бузург мебошад.

Нигарем ба таърих, соли 1992 бо мақсади идоракунӣ ва назорат дар соҳаи меъморӣ ва сохтмон дар қаламрави ҷумҳурӣ Инспексияи давлатии сохтмони Кумитаи давлатии Ҷумҳурии Тоҷикистон оид ба меъморӣ ва сохтмон бо қарори Девони вазирони Ҷумҳурии Тоҷикистон аз 25 марти соли 1992, таҳти №87 таъсис гардида, соли 1997 дар заминаи он бо қарори Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон аз 25 декабри соли 1997 Бозрасии давлатии сохтмони Кумитаи меъморӣ ва сохтмони назди Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон таъсис гашт.

Баъдан бо назардошти ба маротиб зиёд гаштани шумораи иншооти сохташаванда дар ҳудуди ҷумҳурӣ нисбат ба солҳои гузашта ва бобати ба таври дахлдор ва назаррас ба роҳ мондани вазифаҳои низомномавӣ бо қарори дахлдори Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон воҳидҳои кории Хадамоти зиёд гардида, он 61 ададро ташкил дод.

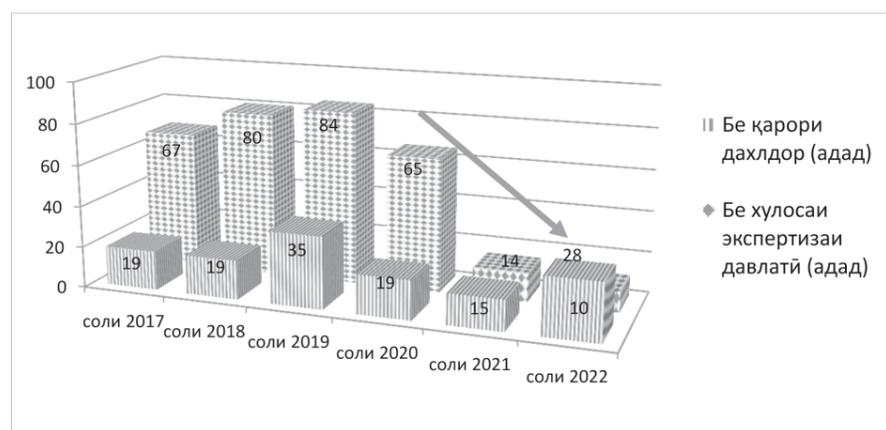
- Баҳри рушди соҳаи назорати давлатии меъморӣ ва сохтмонӣ дар соли 2022 чӣ тадбирҳо андешида шуданд?

Меҳоҳам ёдрас шавам, ки баҳри пешгирӣ намудани ҳуқуқвайронкунии маъмури, яъне кирдори (амал ё беамалии) зиддихуқуқӣ ва гунаҷо-

Ҷумҳурии Тоҷикистон анҷомдиҳии он дар зиммаи хадамот мебошад.

Маҳз бо мақсади коҳиши ҳуқуқвайронкунии маъмурии соҳаи

Шумораи бинову иншоот дар қаламрави ҷумҳурӣ бидуни хулосаи экспертиза ва қарори дахлдор оғозгардида

меъморӣ ва шаҳрсозӣ бо Қонуни Ҷумҳурии Тоҷикистон «Дар бораи ворид намудани тағйиру иловаҳо ба Кодекси ҳуқуқвайронкунии маъмурии Ҷумҳурии Тоҷикистон» аз 2 январи соли 2018 №1477 ва такроран 17 декабри соли 2020, №1727 санксияи моддаҳои алоҳидаи Кодекси зикргардида барои вайрон кардани қонунвайронкунии соҳаи меъморӣ ва шаҳрсозӣ ҷавобгарии маъмури зиёд карда шуда, дар натиҷа ҷаримаҳо афзоиш ёфтаанд.

Ичунин, соли 2022 баҳри мутобикгардонӣ ба талаботи замони муосири корӣ ва густариши раванди рақамикунӣ барномаи электрони

ҳамкасбон, тамоми меъморон ва бинокоронро бо фарорасии Соли нав табрик намуда, ба хонадони онҳо саломативу хушхолӣ, барору комёбӣ ва осоиши рӯзгорро таманно намоям.

Умедворам, ки дар Соли нави мелодӣ бинокорону соҳибкорони тоҷик ба камбудихоӣ ошкорнамудаи Хадамоти назорати сохтмон диққати ҷиддӣ дода, тавсия ва нишондодҳои моро ба инобат мегиранд ва ҷиҳати рафъи онҳо саъю талоши худро мекунанд, то ки биною иншооти сохтаи онҳо мавриди нигаронӣ ва норухати мардум нагарданд.

Дар арафаи Соли Нави мелодӣ бо сардори Раёсати экспертизаи давлатии ғайриидоравии лоиҳаҳои сохтмони Кумитаи меъморӣ ва сохтмони назди Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон Ашурзода Бахтиёр Саидқул суҳбате доштем, ки онро пешкаши хонандагони рӯзнома мегардонем.

БА СОЛИ НАВ БО НЕРҶИ НАВУ СОЗАНДА

- Аз фаъолияти Шумо дар ин вазифа расо як сол гузашт. Лутфан бигӯед, ки Раёсат дар ин муддат таҳти роҳбарии Шумо ба чӣ комёбиҳо ноил гардид?

- Раёсати экспертизаи давлатии ғайриидоравии ҳуҷҷатҳои лоиҳавии шаҳрсозӣ фаъолияти хешро дар асоси Низомнома пеш мебарад, ки бо қарори Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон аз 4 сентябри соли 2014, №585 тасдиқ карда шудааст. Дар асоси Низомномаи мазкур Раёсати экспертизаи давлатӣ мақомоти иҷроияи ҳокимияти давлатии Ҷумҳурии Тоҷикистон мебошад, ки экспертизаи давлатии баҳисобгирӣ ва ё асосноккунии техникаю иқтисодии лоиҳаҳоро дар қаламрави Ҷумҳурии Тоҷикистон барои сохтмон, таҷдид ва аз нав таҷдизонии техникаи корхонаҳову бинову иншоотро новобаста аз манбаи маблағгузорӣ ва шакли моликияти онҳо амалӣ менамояд.

Экспертизаи ҳуҷҷатҳои лоиҳавӣ дар асоси «Тартиби ташкил ва гузаронидани экспертизаи давлатии ҳуҷҷатҳои лоиҳавии шаҳрсозӣ», ки бо қарори Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон аз 13 марти соли 2014, №187, тасдиқ шудааст, Кодекси шаҳрсозии Ҷумҳурии Тоҷикистон, меъёру қоидаҳои шаҳрсозии ҷумҳурӣ ва дигар санадҳои меъёрии ҳуқуқӣ гузаронида шуда, дар раванди он мутабиқати қарорҳои лоиҳавӣ ба талаботҳои санитарии эпидемиологӣ, экологӣ, бехатарӣ аз сӯхтор, бехатарӣ ва пайдории конструксияҳо, ҳифзи мероси фарҳангӣ ва дигар талаботҳои регламентҳои соҳаи шаҳрсозӣ муайян гардида, аз натиҷаи баррасии лоиҳаҳо ба Фармоишгарон ҳулосаҳои мувофиқи экспертизаи давлатӣ (мусбат ё манфӣ) пешниҳод карда мешавад.

Чамбастаи натиҷаҳои фаъолияти соли 2022 муайян намуд, ки дар ин муддат барои баррасӣ 697 адад ҳуҷҷатҳои лоиҳавӣ ворид гардидааст, ки аз ҳамин давраи соли гузашта пешниҳоди лоиҳаҳо 29 адад зиёд гардидааст. Аз шумораи зикршудаи лоиҳаҳои пешниҳодшуда, ба 587 лоиҳа ҳулосаҳои мусбати экспертӣ, ба

13 адад ҳулосаҳои манфӣ, баррасии 11 лоиҳаи корӣ аз эътибор соқит, баррасии 25 лоиҳаи корӣ мавқуф ва 89 лоиҳаҳои дигар дар раванди баррасӣ қарор доранд.

Кормандони Раёсати экспертизаи давлатӣ, дастуру супоришҳои Пешвои миллат, Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон - муҳтарам Эмомалӣ Раҳмонро, ки ба соҳаи шаҳрсозӣ ҳангоми ба истифода додани бинову иншоот дода мешаванд, сармашқи кори худ намуда, баҳри иҷроии саривақтии уҳдадорихои мансабӣ сайё намура истодаанд.

- Дар Раёсат чӣ навагонихоро ба роҳ мондед?

Раёсати экспертизаи давлатӣ яке аз аввалин ташкилотҳои Кумитаи меъморӣ ва сохтмони назди Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон мебошад, ки барои таҳкими фаъолияти кории худ барномаи компютери дохилидоравии «Коргузор»-ро тархрезӣ намудааст, ки алақай се сол боз мавриди истифода қарор дорад. Тибқи барномаи мазкур, ки дар ҳама компютерҳои кормандони дахлдор ва роҳбарият гузошта шудааст, воридоту гардиши ҳуҷҷатҳо (лоиҳаҳо), муҳлатҳои бақайдгирӣ ва ташхиси лоиҳаҳо, тасдиқи рӯйхати экспертони соҳавию пешбар, бастанӣ шартномаҳо ва воридшавии маблағи онҳо, муҳлатҳои омодашавӣ ва ирсолӣ ҳулосаҳои ҷузъӣ барои ислоҳкунӣ, барои тасдиқ пешниҳод шудани ҳулосаҳои ниҳонии экспертизаи давлатӣ, санаи воридшавии ҳулосаҳо ба бойгонӣ ва пуррагии муҳтавои онҳо, худкоран назорат карда мешаванд.

Барои беҳтар гардонидани сатҳи ташхис ва гузаштан ба васоити иттилоотӣ рақамӣ, дар корхона дар баробари мавҷуд будани бойгонии асосӣ, инчунин бойгонии электронии маводҳои аз ташхис гузашта ташкил шудааст. Мақсад аз ташкили чунин маҳзан ин саривақт дастрас кардани маводҳои зарурӣ ва додани маълумотҳои лозима дар асоси дархосту супоришҳои мақомоти дахлдор дар ҳолатҳои баҳсталаб мебошад.

Таҷрибаи пешқадами мақомҳои экспертизаи Ҷумҳурии Қазоқистон, Федератсияи Россия, Беларус ва дигар ҷумҳуриҳоро ба инобат гирифта, дар асоси супориши Кумита тасмим гирифта шудааст, ки марҳила ба марҳила ба раванди электронии пешниҳод ва қабули ҳуҷҷатҳои лоиҳавӣ гузарад. Роҳандозӣ ва гузаштан ба усули мазкур, аз марҳилаҳои иборат буда, бо таври маҷмӯӣ ва қадам ба қадам иҷро гардида, пас аз равандҳои таҷрибавӣ тамоми фаъолиятро фаро мегирад. Омӯзиши таҷрибаи ташкилотҳои эксперти ба ин тарзи корбарӣ гузашта, муайян намуд, ки ҳангоми роҳандозии низомии электронии қабул ва баррасии лоиҳаҳо, масъалаи чопкунии лоиҳаҳо дар марҳилаҳои то ва баъди анҷоми ташхис, сарфаи вақт, қоғаз, ҷой ва дигар паҳлуҳои он, таъсири мусбат

дошта, бо назардошти ташаккули технологияи рақамӣю иттилоотӣ дар бисёр давлатҳо, алақай чунин тарзи коргузорӣ маъмул мебошад. Барои пурра гузаштан ба чунин усул аз ҷониби мутахассисони мо механизми роҳандозии он аз ибтидо то фаъолияти пурра, эҳтиёҷот ба таҷдизот ва дигар омилҳо зина ба зина таҳия шуда истодааст.

Бо назардошти иҷроии супориши болозикр ва бо мақсади иҷро қарори Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон аз 1 апрели соли 2011, №166 «Дар бораи Тартиби талаботи ягона ба веб-сайт ва шабакаи маҳдуди баҳисобгирии мақомоти идораи давлатӣ» дар Раёсати экспертизаи давлатӣ соли ҷорӣ сомонӣ expertiza.tj ба фаъолият оғоз намуд, ки барои гузаштан ба иртиботи электронӣ ва инчунин ҳамчун пойгоҳ (портал) барои пешниҳоди электронии лоиҳаҳо истифода карда мешавад.

Дар соли ҷорӣ, Раёсати экспертизаи давлатӣ дар ҳамчоягӣ бо ҶАУ «Главгосэкспертиза»-и Федератсияи Россия бори аввал экспертизаи байнидавлатии лоиҳаҳои сохтмони панҷ мактабҳои таҳсилоташон бо забони русӣ, ки дар шаҳрҳои калони ҷумҳурии мо сохта шуда истодаанд, гузаронид, ки чунин таҷриба бори аввал мебошад. Тибқи Тартиби гузарондани экспертизаи байнидавлатии лоиҳаҳо, лоиҳаҳои қисмҳои техникӣ ва натиҷаҳои таҳқиқоти муҳандисии ин лоиҳаҳо аз ҷониби мутахассисони Раёсати экспертизаи давлатӣ ва қисми харҷномавии ин лоиҳаҳо аз ҷониби мутахассисони ҶАУ «Главгосэкспертиза»-и Федератсияи Россия таҳлил гардида, аз натиҷаи ҳамаи қисмҳои лоиҳавӣ ҳулосаҳои маҷмӯии мусбӣи экспертизаи байнидавлатӣ, ки аз ҷониби Раиси Кумита тасдиқ гардид, пешниҳод карда шуд.

- Дар бораи дастгирии мутахассисони ҷавон чӣ гуфтаниҳоро доред?

- Барои пурра фаро гирифтани лоиҳаҳо бо мутахассисони соҳавии таҷрибадор, баланд бардоштани сатҳу сифати ташхиси ҳуҷҷатҳои лоиҳавӣ ва омодакунии мутахассисони ҷавон дар КВД «Ташхисгар» шубҳаҳои нави ташхиси соҳавии лоиҳаҳо, ба монанди шубҳаҳои ташхиси лоиҳаҳои шабакаи муҳандисӣ, технологияҳои иттилоотӣю коммуникатсионӣ, барқ ва алоқа, шубҳаи роҳҳо, пул ва нақбҳо ва ғайраҳо ташкил гардида, вобаста аз қобилияти дониши ҳар як мутахассис нисбати онҳо чораҳои ҳавасмандгардонӣ ба монанди гузаронидан ба вазифаҳои баландтар, пардохти мукофотпулӣ ва сипосномаҳо қадрдонӣ карда шудаанд.

- Ҳамкориҳо бо ҳамкасбон ва мутахассисони ҷумҳуриҳои бародар чӣ гуна ба роҳ монда шудааст?

- Бояд қайд намуд, ки ҳангоми гузаронидани экспертизаи байнидавлатӣ байни мутахассисони Раёсати экспертизаи давлатӣ ва ҳамкасбону роҳ-

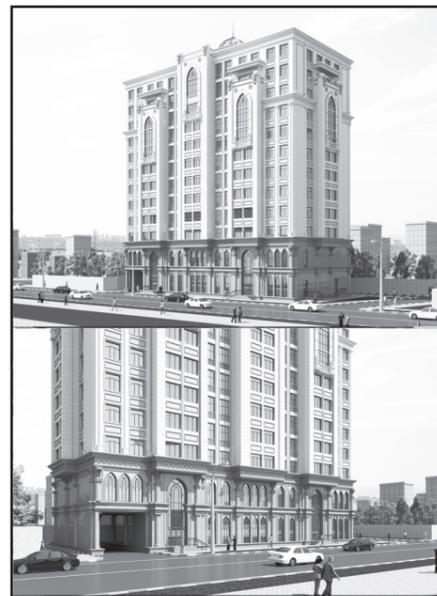
барияти ҶАУ, «Главгосэкспертиза» робитаи зичи ҳамкорӣ пайдо гардид, ки дар натиҷаи он мутахассисони моро барои иштирок дар конференсияи байналмилалии соҳавӣ, ки 19-21 октябри соли ҷорӣ дар шаҳри Екатеринбург Федератсияи Россия баргузор гардид, даъват намуданд. Гуруҳи мутахассисони Раёсати экспертизаи давлатӣ дар ҳайати 2 нафар (Сорбони Шамолиддин, Лутфулло Маҳмудзода) дар чорабинии мазкур, аз ҷумҳуриҳои Қазоқистон, Беларусия, Арманистон, Озарбойҷон, Туркманистон, Узбекистон ва дигар филиалҳои минтақавии «Главгосэкспертиза» низ ҳузур доштанд, бо таври воқеӣ сафарбар шуда, ба ҳамкасбони худ аз мақомотҳои экспертизаи ҷумҳуриҳои болозикр дар ҳошияи Конференсия мулоқотҳои судманд дар самти таҳкими ҳамкориҳо ва ташкили шароит барои омӯзиши таҷрибаҳои пешқадами соҳаи экспертизаи ҳуҷҷатҳои лоиҳавӣ анҷом доданд.

Дар чорабинии мазкур, инчунин суҳбатҳои хоса бо сардор, муовин ва роҳбарони филиалҳои ҶАУ «Главгосэкспертиза»-и Федератсияи Россия оид ба натиҷаҳои экспертизаи байнидавлатӣ, фаъол намудани раванди ҳамкорӣ, ташкили пойгоҳи омӯзишӣ дар идораҳои онҳо, инчунин табодули таҷрибаи андухтаи онҳо барои гузариш ба усули электронии ташхис анҷом дода шудаанд.

- Ташаккур барои суҳбат. Соли навро ба шумо ва ба тамоми кормандони Раёсат таҳният мегӯям.

- Ташаккур. Ман низ мехоҳам тамоми ҳамкасбон ва онҳоро, ки бо мо ҳамкорӣ мекунанд ва баҳри ободии Ватани азиз саҳмгуздоранд, бо фарорасии Соли нави мелодӣ самимона табрик намуда, дастоварду музаффарият, дастархони пур аз нозу неъмат ва саломатию хотирчамъиро орзу намоям!

**Мусохиб Д. НУРЗОДА,
"РБ"**

ИФТИТОӢИ БИНОИ НАВИ ТАЪЛИМӢ ДАР ДОНИШГОӢИ ДАВЛАТИИ МОЛИЯ ВА ИҚТИСОДИ ТОЧИКИСТОН ДАР ШАӢРИ ДУШАНБЕ

20 декабри соли равон Асосгузори сулҳу ваҳдати миллӣ - Пешвои миллат, Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон муҳтарам Эмомалӣ Раҳмон бо Раиси Маҷлиси миллии Маҷлиси Олии Ҷумҳурии Тоҷикистон, Раиси шаҳри Душанбе муҳтарам Рустами Эмомалӣ дар ноҳияи Синои пойтахт бинои нави таълимии Донишгоҳи давлатии молия ва иқтисоди Тоҷикистонро ба истифода доданд.

Бинои нави таълимӣ дар доираи нақшаи чорабиниҳо ба ифтихори 35-солагии Истиқлолияти давлатии Ҷумҳурии Тоҷикистон бо мақсади боз ҳам баланд бардоштани сифати таълиму тарбия дар асоси стандартҳои муосири байналмилалӣ дар партави сиёсати маорифпарваронаи роҳбарияти олии давлат ва Ҳукумати мамлакат аз ҳисоби маблағҳои махсуси донишгоҳ бо тарҳу лоиҳаи муосир ва бо дарназардошти унсурҳои меъмории миллӣ бо сифати баланд бунёд гардида, аз таҳона ва 5 ошёна иборат аст.

Ба Пешвои миллат муҳтарам Эмомалӣ Раҳмон иттилоъ доданд, ки бинои нави барои 6 ҳазор ҷойи нишаст дар ду баст пешбинӣ гардида, дорои 66 синфхонаи барҳавои лексионӣ, аз ҷумла озмоишгоҳҳои кафедраи фаъолияти гумрукӣ, иқтисоди рақамӣ, маркази бонки таълимӣ ва шӯбаи мониторинг ва идораи сифати таълим, 25 ҳуҷраи корӣ, 4 толори конференсӣ, лексионӣ, шӯрои диссертатсионӣ ва дигар иншооти ёрирасон мебошад. Ҳамчунин дар бино ду лифти замонавӣ насб гардидааст.

Зимни шиносӣ бо имконоти фароҳамгардида дар Озмоишгоҳи таълимии кафедраи фаъолияти гумрукӣ Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон муҳтарам Эмомалӣ Раҳмон ба дастгоҳу таҷҳизоти замонавии омӯзишӣ, ки таҷрибаи нахустин дар муассисаҳои олии таълимии мамлакат мебошад, таваҷҷуҳ намуда, истифодаи пурсамари шароити мавҷударо аз омӯзгорону

донишҷӯён талаб намуданд.

Дар ин синфхонаи муҷаҳҳази таълимӣ барои гузаронидани машғулиятҳои амалии донишҷӯён, аз ҷумла дастгоҳи навини муоинаи рентгенӣ, камераҳои мушоҳидавӣ,

роҳравҳои сурху сабзи ишоратӣ дар хати сарҳад, металло-детектор, монитор ва дигар воситаҳои таълимии соҳавӣ гузошта шудааст.

Донишҷӯён имкон доранд, ки дар ин синфхона дар асоси татбиқи донишҳои назариявӣ дар амалия бо фаъолияти гумрукӣ бештар ошно гардида, ҳамчун мутахассис оянда қору фаъолияти босамар намоянд.

Бо таъсиси озмоишгоҳи таълимию таҷрибавии иқтисодиёти рақамӣ дар бинои нави таълимии Донишгоҳи давлатии молия ва иқтисоди Тоҷикистон дар асоси талаботи муосир сифат ва самаранокии ин фанни таълимӣ ба маротиб баланд бардошта мешавад.

Чунки дар ин озмоишгоҳ таҷҳизоти муосири информатсионӣ коммуникатсионӣ, дастгоҳҳои сабти видео ва аудиолексияҳо насб карда шуда, аз нигоҳи технологӣ ва методӣ маркази мукаммулу замонавии таълимию таҷрибавӣ ба шумор меравад.

Таъсиси ин озмоишгоҳ имкон

медихад, ки минбаъд раванди рақамикунони фанҳои таълимӣ, таҳияи наворҳои иттилоотӣ иртиботӣ, аудио ва видеолексияҳо тақвият бахшида шуда, ин усули самарабахш дар раванди таълим васеъ ҷорӣ карда шавад.

Дар баробари ин таъминоти барномавӣ ва таҷҳизоти озмоишгоҳ барои донишҷӯён ва магистрантон ҷиҳати ташкил ва амалӣ намудани тадқиқоти илмӣ, аз ҷумла таъсиси гурӯҳҳои илмӣ мусоидат менамояд.

Маркази бонки таълимӣ бо мақсади иҷрои дастури супоришҳои Сарвари давлат муҳтарам Эмомалӣ Раҳмон дар самти таъмини пешрафти низоми миллии бонқдорӣ ва бо ин роҳ рушди иқтисодиёти рақамӣ дар назди кафедраи фаъолияти бонкии донишгоҳ ташкил гардидааст.

Мақсад аз ташкили ин марказ баланд бардоштани савияи дониши назариявӣ ва амалии донишҷӯён дар самти фаъолияти низоми молиявӣ дар муассисаҳои бонкӣ мебошад. Бо

оид ба такмил ва татбиқи барномаҳо ва чорабиниҳо барои назорат ва рушди сифати таълим таъсис дода шудааст.

Бо истифода аз дастгоҳу таҷҳизоти насбшуда дар ин шӯба мутахассисон раванди сифати иҷрои барномаҳои таълимиро дар сохтори муассисаи назорат карда, фаъолияти он тибқи талаботи барномаи идоракунии сифати таҳсилот барои муассисаҳои таҳсилоти олии касбии Ҷумҳурии Тоҷикистон ба роҳ монда шудааст. Шӯбаи мониторинг ва идораи сифати таълим дорои ҳуҷраи кории алоҳида буда, он бо таҷҳизот ва маводҳои зарурӣ таъмин гардидааст.

Таъкид кардан ба маврид аст, ки Донишгоҳи давлатии молия ва иқтисоди Тоҷикистон дорои 5 бинои таълимӣ, 6 факултет, 19 кафедраи тахассусӣ ва 8 кафедраи умумидонишгоҳӣ мебошад. Дар ин муассисаи таълимӣ мутахассисони соҳаи молия, иқтисод, технологияҳои инноватсионӣ коммуникатсионӣ, ҳуқуқи иқтисодӣ ва фаъолияти гумрукӣ оморӣ омода карда мешавад.

Дар донишгоҳ 19 доктори илм, 140 номзади илм, 215 муаллими калону ассистент ва дар умум 373 омӯзгор ба 9 ҳазору 468 донишҷӯ дарс медиҳанд.

Иттилоъ дода шуд, ки дар соли таҳлили 2022-2023 дар асоси нақша, қабули довтолабон ба донишгоҳ аз рӯи 6 ихтисоси нави, аз ҷумла иқтисоди рақамӣ, бехатарии иқтисодӣ, идораи давлат ва ҳуқуқ, амнияти компютерӣ, кибернетикаи иқтисодӣ ва идораи давлатӣ ба роҳ монда шудааст. Айни ҳол дар донишгоҳ 2300 адад таҷҳизоти муосири информатсионӣ коммуникатсионӣ навъи гуногун мавҷуд мебошад.

Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон муҳтарам Эмомалӣ Раҳмон аз таъсиси озмоишгоҳҳои замонавӣ ва марказҳои инноватсионӣ аз худ кардани малакаҳои касбӣ барои донишҷӯён дар бинои нави таълимии Донишгоҳи давлатии молия ва иқтисоди Тоҷикистон изҳори қаноатмандӣ карданд.

www.president.tj

ПАЁМИ ПРЕЗИДЕНТИ ҶУМҲУРИИ ТОҶИКИСТОН МУҲТАРАМ ЭМОМАЛИ РАҲМОН «ДАР БОРАИ САМТҲОИ АСОСИИ СИЁСАТИ ДОХИЛӢ ВА ХОРИҶИИ ҶУМҲУРӢ»

23.12.2022, шаҳри Душанбе

Муҳтарам аъзои Маҷлиси миллӣ ва вакилони Маҷлиси намоёндагон! Ҳамватанони азиз!

Соли 2022 барои Тоҷикистони мо, дар маҷмӯъ, соли бобарор буд.

Ба шарофати заҳмати содиқонаи мардуми кишвар раванди созишҳои ободкорӣ бомаром идома ёфта, нақшаву барномаҳои пешбинигардида ҷиҳати таъмин намудани рушди устувори иқтисоди миллӣ ва баланд бардоштани сатҳу сифати зиндагии сокинони мамлакат ҳадафмандона амалӣ карда шуданд.

Чунонки ба ҳама маълум аст, солҳои охир вазъи сиёсӣ ва иқтисодии ҷаҳон хеле мураккаб гардида, ҳоло инсоният дар давраи ниҳоят ҳассос ва душвортарини таърихи қариб сад соли охири худ қарор дорад.

Аз ҷумла, дар панҷ соли охир таъсири манфии бархӯрдҳои геосиёсӣ, низоъҳои тичоратӣ, паҳншавии бемориҳои сироятӣ, инчунин, пайомадҳои тағйирёбии иқлим ба иқтисоди кишварҳои ҷаҳон шиддат ёфта, яроқнокшавии бошитоҷ ва оғози марҳалаи «чанги сард» боиси халалдор шудани низоми муносибатҳои иқтисодиву тичоратии байни давлатҳо ва ба вуқӯъ омадани бӯҳрони ҷаҳонии иқтисодӣ гардид.

Бахусус, соли 2022 таҳримҳои иқтисодиву тичоратӣ вусъат гирифта, занҷираҳои мавҷудаи таъминоти молу маҳсулот қанда шуданд, истеҳсоли маҳсулот коҳиш ёфт ва нархҳо, маҳсулоти, нархи маводи ғизоӣ ва таври бесобиқа боло рафтанд.

Сарфи назар аз таҳаввулоти дар иқтисоди ҷаҳон идомадошта ва таъсири манфии омилҳои бе-

рунӣ ба иқтисоди миллии мо, дар натиҷаи татбиқи самараноки ислоҳоти иқтисодӣ, амалӣ намудани стратегияву барномаҳо ва тадбирҳои зиддибӯҳронӣ дар панҷ соли охир рушди иқтисодиёти Тоҷикистон ҳамасола ба ҳисоби миёна дар сатҳи 7,3 фоиз таъмин гардида, маҷмӯи маҳсулоти дохилӣ аз 71 миллиард ба 115 миллиард сомонӣ расид ва ба ҳар сари аҳоли 1,5 баробар афзоиш ёфт.

Аз ҷумла соли 2022 қорҳои ҷиҳати устувор нигоҳ доштани нишондиҳандаҳои макроиқтисодӣ, коҳиш додани таъсири хавфҳои эҳтимоли ба иқтисоди миллӣ, фаъолияти босуботи низоми бонкӣ, афзоиши истеҳсоли маҳсулоти саноативу кишоварзӣ, беҳтар гардонидани фазои сармоягузорӣ ва дастгирии соҳибкорӣ тақвият пайдо карда, рушди иқтисоди миллӣ дар сатҳи 8 фоиз таъмин карда шуд.

Дар панҷ соли охир сатҳи некуаҳволии мардум тадриҷан баланд шуда, даромади пулии аҳоли аз 41,1 миллиард сомонии соли 2018 ба 87 миллиард сомонӣ дар соли 2022 расонида шуд, яъне 2,1 баробар зиёд гардид.

Музди миёнаи меҳнат дар кишвар якуним баробар ва андозаи нафақаи ниҳой 1,3 баробар афзоиш ёфт.

Дар натиҷа сатҳи камбизоатӣ аз 27,4 фоизи соли 2018 то 22,5 фоиз дар соли 2022 коҳиш дода шуд.

Дар ин давра беш аз 900 ҳазор, аз ҷумла дар соли 2022-юм 190 ҳазор ҷойи кории нав таъсис дода шуд, ки ба беҳтар гардидани вазъи шуғли аҳоли дар кишвар мусоидат намуд.

Ҳаҷми умумии хароҷоти буҷети давлатӣ ба соҳаҳои иҷтимоӣ аз 9,1

миллиард сомонии соли 2018 то 14,7 миллиард сомонӣ дар соли 2022 ё 62 фоиз зиёд гардид.

Дар панҷ соли охир танҳо барои рушди соҳаҳои маориф ва тандурустӣ 36 миллиард сомонӣ равона гардида, ҳиссаи маблағгузориҳои соҳаҳои иҷтимоӣ дар ҳаҷми умумии хароҷоти буҷети давлатӣ 44 фоизро ташкил кард.

Дар давраи зикршуда аз ҳисоби ҳамаи сарчашмаҳои маблағгузорӣ 842 биноӣ муассисаи таълимӣ барои 382 ҳазор хонанда, аз ҷумла дар соли 2022-юм 190 биноӣ таълимӣ барои 87 ҳазор хонанда сохта, ба истифода дода шудааст.

Ҳамзамон бо ин, ба маълумоти вакилони муҳтарам ва ҳамватанони азиз расонида мешавад, ки дар 31 соли истиқлоли давлатӣ 3430 муассисаи нави таълимӣ барои қариб якуним миллион хонанда сохта, ба истифода дода шуд.

Ҳол он ки дар 70 соли замони гузашта ҳамагӣ 3229 муассисаи таълимӣ бунёд гардида буд.

Бо вуҷуди ин, қорҳои то имрӯз дар ин самт амалигардида ҳоло ҳам басанда нестанд.

Имрӯз дар муассисаҳои таҳсилоти миёнаи умумии кишвар 2 миллиону 300 ҳазор нафар хонандагон ба таҳсил фаро гирифта шудаанд.

Соли 1991 ин нишондиҳанда ҳамагӣ 1 миллиону 325 ҳазор нафарро ташкил медод.

Инчунин, агар то соли 1991, яъне дар 70 соли замони гузашта дар мамлакат ҳамагӣ 2862 муассисаву иншооти тандурустӣ бо 52 ҳазору 800 нафар корманд фаъолият дошта бошад, пас дар даврони соҳибис-

тиқлолӣ, хусусан, дар 25 соли охир 2827 муассисаву иншооти тандурустӣ сохта, ба истифода дода шудааст.

Ҳоло шумораи муассисаҳои тандурустии мамлакат нисбат ба соли 1991 қариб ду баробар зиёд гардида, ба 5116 ва кормандони онҳо ба 79 ҳазор расидааст.

Ҳамчунин, дар панҷ соли охир аз ҳисоби ҳамаи маблағҳои маблағгузориҳои буҷети давлатӣ барои дастгирии табақаҳои осебпазири аҳоли тавассути пардохти нафақа, кумакпулӣ ва ҷубронпулӣ, нигоҳдории муассисаҳои ҳифзи иҷтимоӣ ва уҳдадорихоӣ дигар зиёда аз 19 миллиард сомонӣ, аз ҷумла танҳо дар соли 2022-юм 4,3 миллиард сомонӣ равона карда шуд.

Дар баробари ин, то охири соли 2022 ба 475 ҳазор шахрванди эҳтиҷмандаи кишвар, аз ҷумла кӯдакони یتим ва бесаробон, маъюбон, оилаҳои камбизоат ва гирандагонӣ нафақаи иҷтимоӣ кумаки молиявӣ яқвақта дар ҳаҷми 600 сомонӣ иловатан пардохт карда мешавад ва ба ин мақсад 285 миллион сомонӣ равона мегардад.

Тавре ки борҳо зикр намудам, ҳадафи олии давлат ва Ҳукумати мамлакат мунтазам баланд бардоштани сатҳу сифати зиндагии мардуми азизамон мебошад.

Дар робита ба ин, Ҳукумати мамлакатро зарур аст, ки пешрафти устувори минбаъдаи иҷтимоиву иқтисодии кишварро нигоҳ дошта, соли 2023 суръати рушди иқтисодӣ дар сатҳи на кам аз 8 фоиз таъмин намояд.

Дар ин замина, соли 2023 даромади умумии пулии аҳоли 15 фоиз

афзоиш ёфта, ба 100 миллиард сомонӣ баробар мегардад.

Бо ин мақсад, такроран таъкид менамоем, ки бояд таваҷҷуҳи асосӣ ба рушди босуботи соҳаҳои иқтисоди миллий, пешгирӣ қардани таъсири хавфҳои эҳтимоли ба он, истифодаи самараноки иқтидорҳои мавҷуда, ташкили корхонаҳои истеҳсоли, таъсиси ҷойҳои кори нав, баланд бардоштани рақобатнокии маҳсулоти ватанӣ, тақвияти содирот, ташаккули «иқтисоди сабз», суръат бахшидан ба раванди рақамикунони бахшҳои иқтисодиёт, инкишофи неруи инсонӣ ва беҳтар намудани сифати хизматрасониҳои иҷтимоӣ равона карда шавад.

Вазорати рушди иқтисод ва савдо якҷо бо дигар вазорату идораҳо ва мақомоти иҷроияи маҳаллии ҳокимияти давлатӣ бо мақсади татбиқи ҳадафу афзалиятҳои рушд бояд раванди банақшагирии стратегиро дар ҳамаи сатҳҳои идоракунии давлатӣ пурра ҷорӣ карда, барои иҷрои нишондиҳандаҳои дар ҳуҷҷатҳои барномавӣ пешбинишуда тадбирҳои заруриро роҳандозӣ намояд.

Барои нигоҳ доштани рушди босуботи иқтисодӣ, таъмин намудани устувории молияи давлат, афзоиши даромад ва баланд бардоштани самаранокии буҷет заминаи зарурии қонунгузорӣ фароҳам оварда шуда, корҳо дар самти мукамал гардонидани низоми миллии молия ва андоз идома доранд.

Дар натиҷаи тадбирҳои амалишуда ҳаҷми буҷети давлатӣ ҳамасола афзоиш ёфта, дар соли 2022 қисми даромади он ба 33 миллиард сомонӣ баробар гардид, ки нисбат ба соли 2018-ум 38 фоиз зиёд мебошад.

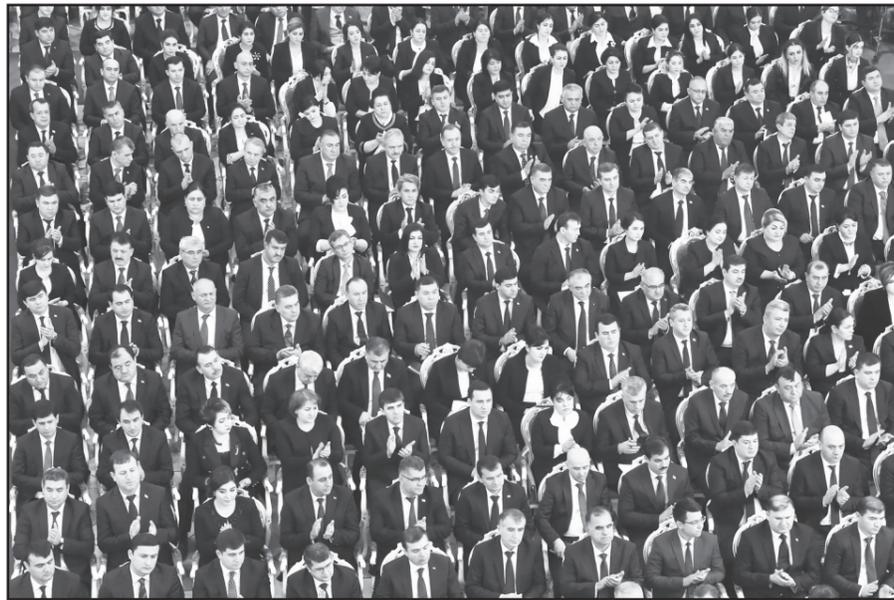
Вазорати молияро зарур аст, ки тибқи принципҳои банақшагирии стратегӣ ва низоми байналмилалӣ баҳисобгирии молиявӣ минбаъд низ доир ба масъалаҳои интизоми молиявӣ, тақсими самараноки захираҳо, шаффофияту тобеият ва таҳияи босифати буҷети давлатӣ, инчунин, рақамикунони соҳа чораҳои амалӣ андешад.

Кумитаи андоз вазифадор карда мешавад, ки якҷо бо мақомоти марбута ҷиҳати беҳтар гардонидани хизматрасониҳои давлатӣ дар шакли электронӣ, мукамалсозии маъмурикунони андоз ва дар ин замина бартараф намудани таъсири омилҳои инсонӣ ба раванди андозсупорӣ, инчунин, истифодаи ҳатмии

дастгоҳи назоративу хазинавии дар речаи вақти воқеӣ амалкунанда ва низоми хазинаҳои маҷозӣ ҳангоми анҷом додани ҳисоббаробаркунииҳои пулӣ бо аҳоли тадбирҳои иловагиро амалӣ гардонад.

Дар самти сиёсати пулию қарзӣ нигоҳ доштани устувории қурби пули миллий, баланд бардоштани қобилияти пардохти низоми бонкӣ, дар сатҳи пешбинишуда нигоҳ доштани таваррум, инчунин, таъмин намудани фаъолияти самараноки низоми пардохтҳо аз ҷумлаи вазифаҳои муҳим боқӣ мемонанд.

Дар соли 2022 қурби пули миллий муътадил нигоҳ дошта шуда, сатҳи таваррум 4,2 фоизро ташкил намуд.

Вале хавфҳои эҳтимоли водор месозанд, ки дар ин ҷода тадбирҳои таъхирнопазир андешада шаванд.

Дар охири соли 2022 бақияи умумии пасандозҳои аҳоли ва шахсонӣ ҳуқуқӣ дар бонкҳои кишвар 13 миллиард сомонино ташкил дод.

Ҳарчанд ки нишондиҳандаи мазкур нисбат ба соли 2021-ум қариб 28 фоиз зиёд мебошад, вале ҳанӯз ба талабот дар самти рушди фаъолияти низоми бонкӣ ҷавобгӯ нест.

Ҳаҷми қарзҳои дар соли 2022 аз ҷониби низоми бонкии кишвар ба аҳоли ва соҳибкорон додашуда 14,1 миллиард сомонино ташкил кард, ки дар муқоиса бо соли 2018-ум 85 фоиз зиёд мебошад.

Ҳамчунин, дар панҷ соли охир шумораи қарзгирандагон аз 564 ҳазор соли 2018 то ба 2 миллиону 336 ҳазор

дар соли 2022 расида, 4,1 баробар афзоиш ёфтааст, ки фаъолнокии иқтисодии аҳоли ва соҳибкоронро нишон медиҳад.

Дар ин давра ҳаҷми умумии қарзҳои додашуда 55 миллиард сомонино ташкил кард, ки 36 фоизи он ба соҳибкории истеҳсоли рост меояд.

Лекин ин нишондиҳандаҳо барои расидан ба ҳадафҳои стратегии мо, аз ҷумла саноатикунони босуръат ҳоло ҳам нокифоя мебошанд.

Таъкид менамоем, ки масъалаи таъмини саривақтии талаботи иқтисодиёт ба маблағгузорӣ, хусусан, қарзидиҳӣ бояд ҳамеша дар меҳвари фаъолияти низоми молия ва бонкҳои кишвар қарор дода шавад.

Зеро ҳар қадар, ки аз ҷониби бонкҳо ва ташкилотҳои қарзӣ ба аҳоли ва субъектҳои хоҷагидор қарзҳои дастрас зиёд пешниҳод карда шаванд, суръати рушди соҳаҳои иқтисодиву иҷтимоӣ ва сатҳи зиндагии аҳоли ҳамон қадар баланд мегардад.

Аз ин рӯ, Бонки миллий якҷо бо Вазорати молия, «Амонатбонк» ва «Саноатсодиротбонк» вазифадор карда мешаванд, ки ҷиҳати ҳавасмандгардонии пасандозгузoron ва паст намудани фоизи қарзҳои ба соҳаҳои мухталифи иқтисодиёт, махсусан, ба соҳибкории истеҳсоли пешниҳодшаванда, инчунин, бо фоизи дастрас афзоиш додани пешниҳоди қарзҳои ипотеки чораҷӯӣ намояд.

Бо мақсади мусоидат ба рушди бахши молиявӣ зарур аст, ки аз

вазорату идораҳои дахлдор бо мақсади тавсеаи фарогирии молиявӣ дар кишвар барои рушди шабакаи хизматрасониҳои молиявӣ рақамӣ, таъмин намудани гуногуншакли хизматрасониҳои молиявӣ, ҳимояи ҳуқуқи истифодабарандагони хизматрасониҳои молиявӣ ва баланд бардоштани маърифати молиявӣ онҳо чораҷӯӣ намояд.

Вакилони муҳтарам!

Дар доираи сиёсати пешгирӣфтаи давлату Ҳукумат доир ба дастгирии фаъолияти соҳибкориву сармоягузори дар замони соҳибистиқлоли тадбирҳои зарури амалӣ гардида, дар ин самт барои соҳибкорон имтиёзу сабукиҳои зиёд ҷорӣ карда шудаанд.

То имрӯз ба онҳо беш аз 120 намуди имтиёзу сабукиҳои андозиву гумрукӣ пешниҳод шуда, шумораи сохторҳои бақайдгирии давлатии фаъолияти соҳибкорӣ аз 4 ба 1 кам гардида, хизматрасонӣ дар ин самт ба таври ройгон ба роҳ монда шудааст.

Дар соли 2022 маблағи имтиёзҳои андозиву гумрукии истифодагардида зиёда аз 12 миллиард сомонино ташкил медиҳад.

Аз ҷумла аз ҳисоби паст ва бекор кардани меъёрҳои 5 намуди андоз зиёда аз 1,5 миллиард сомонӣ ҳамчун дастгирӣ дар ихтиёри субъектҳои соҳибкорӣ боқӣ мемонад.

Дар натиҷа соли 2022 шумораи субъектҳои соҳибкорӣ ба 339 ҳазор расид, ки нисбат ба соли 2018 беш аз 76 ҳазор зиёд мебошад.

Қобили зикр аст, ки соҳибкорони мамлакат, дар навбати худ, дар раванди саноатикунони босуръати кишвар, бунёди корхонаҳои истеҳсоли, иншооти иҷтимоӣ ва таъсиси ҷойҳои кори нав саҳми назаррас гузошта истодаанд ва бовар дорам, ки чунин иқдомоти созанда аз ҷониби соҳибкорони ватандӯст вусъати боз ҳам бештар пайдо мекунанд.

Танҳо дар панҷ соли охир аз ҷониби соҳибкорони мамлакат ба маблағи умумии беш аз 12 миллиард сомонӣ қариб 18 ҳазор иншооти таъиноти истеҳсоливу иҷтимоӣ сохта, ба истифода супорида шудааст.

Ҳукумати мамлакат вазифадор аст, ки ҷиҳати боз ҳам беҳтар намудани фазои сармоягузориву соҳибкорӣ, махсусан, сармоягузори мустақим, таъмин намудани иҷроӣ кафолату имтиёзҳо ва чораҳои дастгирии давлатӣ, ҳавасмандгардонӣ ва қадрдони соҳибкорон, инчунин, рушди инфрасохтори сармоягузориву соҳибкорӣ тадбирҳои иловагиро роҳандозӣ намояд.

Дар ин самт, пешниҳод менамоем, ки бо мақсади идома додани ислоҳоти соҳа ва танзими муносибатҳои иҷозатдиҳӣ ва иҷозатномадиҳӣ қонунгузори соҳа такмил дода шуда, муносибатҳои зикршуда дар доираи як санади меъёрии ҳуқуқӣ танзим ва шумораи онҳо то 60 фоиз ихтисор карда шавад.

Ҳамчунин, роҳбарони вазорату идораҳо ва мақомоти иҷроияи маҳаллии ҳокимияти давлатӣ вазифадоранд, ки ташаббусҳои созандаи соҳибкорону сармоягузoronро ҳамачониба дастгирӣ намоянд ва доир ба ҳалли масъалаҳои вобаста ба фаъолияти онҳо ва бартараф кардани мушкилоту монеаҳои ҷойдошта тадбирҳои бетаъхир андешанд.

1-уми июли соли 2023 пардохти ҳамаи андозҳо ва бочҳои давлатӣ барои додани иҷозат ва иҷозатномаҳо, ҷаримаҳо, маблағи суғуртаи ҳатмии давлатӣ, хизматрасониҳои коммуналӣ ва дигар намудҳои хизматрасонии давлатӣ пурра ба таври ғайринақдӣ ба роҳ монда шаванд.

Вобаста ба ин, аз ҷониби Вазорати молия ва Бонки миллий ҷиҳати таъсис додани маҳзани ягонаи маълумот доир ба суратҳисоби ҳамаи сохтору мақомоти давлатӣ ва ташкилоту муассисаҳо, тавсеаи инфрасохтори пардохти ғайринақдӣ ва ташкили равзанаи ягонаи пардохти тамоми хизматрасониҳои давлатӣ бояд тадбирҳои зарури фаврӣ ва қатъӣ андешада шаванд.

Ба Бонки миллий зарур аст, ки якҷо бо Вазорати молия ва дигар

Зикр бояд кард, ки тайи бист соли охир ба кишвар беш аз 152 миллиард сомони сармояи хориҷӣ, аз ҷумла 60 миллиард сомони сармояи мустақим ҷалб карда шудааст.

Аз маблағи зикршудаи сармояи мустақим зиёда аз 36 миллиард сомони он танҳо барои рушди соҳаи саноат ҷалб гардидааст.

Дар панҷ соли охир ба соҳаҳои мухталифи иқтисоди миллӣ беш аз 15 миллиард сомони сармояи мустақими хориҷӣ ҷалб карда шудааст, вале ин нишондиҳанда ҳанӯз ба талаботи рушди иқтисодиёт ҷавобгӯй нест.

То соли 2025 дар кишвар татбиқи беш аз 200 лоиҳаи сармоягузори давлатӣ пешбинӣ гардида, танҳо ба баҳши воқеӣ ва инфрасохтор зиёда аз 82 миллиард сомони сармоягузори карда мешавад.

Таъкид менамоем, ки дар шароити таҳаввулоти босуръату пешгӯинашавандаи иқтисоди ҷаҳонӣ, рақобатҳои шадид барои дастрасӣ ба захираҳо ва пайомадҳои тағйирёбии иқлим бояд дар кишвар тамоми воситаҳои муосири фаъолгардони сармоягузори ба таври васеъ истифода бурда шаванд.

Аз ин лиҳоз, механизми маблағгузори фондҳои махсус дар самти татбиқи «лоиҳаҳои сабз», хусусан, барои роҳандозии барномаву лоиҳаҳои мақсадноки рушди «иқтисоди сабз», аз ҷумла «энергияи сабз» бояд васеъ қорӣ карда шавад.

Вобаста ба ин, вазоратҳои рушди иқтисод ва савдо, молия, корҳои хориҷӣ, Кумитаи давлатии сармоягузори ва идораи амволи давлатӣ ва дигар сохторҳои дахлдорро зарур аст, ки ҷиҳати ҷалби «маблағгузори сабз» барои татбиқи лоиҳаҳо дар соҳаҳои саноат ва инфрасохтори кишвар, хусусан, лоиҳаҳои дорои аҳамияти экологӣ ва озукворӣ қорачӯӣ намоянд.

Тадбирҳои дар самти рушди саноат ва афзоиши ҳаҷми истеҳсоли маҳсулоти соҳаи андешидашуда имкон фароҳам оварданд, ки дар панҷ соли охир афзоиши номгӯии маҳсулоти саноатии истеҳсоли ватанӣ ба зиёда аз 40 фоиз расонида шаванд.

Дар ин давра 1382 коргоҳу корхонаи саноатӣ бо таъсиси 15 ҳазор ҷойи кории нав сохта, мавриди истифода қарор дода шуд.

Умуман, агар соли 1991 дар мамлакат ҳамагӣ 358 корхонаи саноатӣ бо 33 ҳазор ҷойи корӣ фаъолият дошта бошад, пас дар замони соҳибистиқлолӣ 2500 корхонаи истеҳсоли бунёд гардида, соли 2022-юм 2800 корхонаи саноатӣ бо 85 ҳазор ҷойи корӣ фаъолият карда истодаанд.

Танҳо соли 2022-юм беш аз 500 коргоҳу корхонаҳои истеҳсоли бо 6 ҳазор ҷойи нави корӣ ба фаъолият оғоз карданд ва барои то 43 миллиард сомони афзоиш ёфтани ҳаҷми истеҳсоли маҳсулоти саноатӣ дар соли 2022 мусоидат намуданд.

Вале ин нишондиҳандаҳо, бо дарназардошти захираву имкониятҳои кишвар, аз ҷумла ашёи хоми ватанӣ, иқтидорҳои истеҳсоли, захираҳои меҳнатӣ, «энергияи сабз» ва талаботи афзоианда ба маҳсулоти саноатӣ дар дохил ва хориҷи кишвар, ҷиҳати ноил шудан ба яке аз ҳадафҳои стратегии мо – саноатикунони босуръат ҳанӯз нокифоя мебошанд.

Ҳамчунин, хотирнишон месозам,

ки нишондиҳандаҳои содироти мамлакат ҳоло ҳам дар сатҳи паст қарор доранд.

Бинобар ин, Вазорати саноат ва технологияҳои навро зарур аст, ки якҷо бо Кумитаи давлатии сармоягузори ва идораи амволи давлатӣ, вазорату идораҳои марбута, роҳбарони вилоятҳо, шаҳру ноҳияҳо ва соҳибкорону сармоягузори корро ҷиҳати таъсиси корхонаҳои саноатӣ бо технологияҳои муосир, муҳайё намудани ҷойҳои кории нав ва афзоиш додани истеҳсоли маҳсулоти ниҳии дорои арзиши баланди иловашуда вусъат бахшад.

Дар ин раванд, ба таъсиси маҷмааҳои саноатӣ, паркҳои технологӣ, таҳия ва татбиқи намудани лоиҳаҳои шарикӣ давлат ва баҳши хусусӣ, қорӣ кардани технологияҳои инноватсионӣ, истифодаи таҷҳизоти каммасрафи барқӣ ва ҷалби боз ҳам бештари сармояи мустақим бояд

этибори аввалиндараҷа дода шаванд.

Аз ҷумла дар се соли минбаъда барои бо шуғл таъмин намудани аҳоли бояд ҷиҳати таъсиси додани 30 парки технологӣ ва минтақаи саноатӣ дар шаҳру ноҳияҳои дурдасти мамлакат чораҳои зарурӣ андешида шаванд.

Ҳамчунин, ба Вазорати саноат ва технологияҳои наво супориш дода мешавад, ки якҷо бо вазорату идораҳо, мақомоти иҷроияи маҳаллии ҳокимияти давлатӣ ва дар ҳамкорӣ бо соҳибкорону сармоягузори ҷиҳати бунёди корхонаҳои саноатӣ коркард, аз ҷумла дар шаҳри Душанбе аз оғози соли 2023 марҳала ба марҳала сохта, ба истифода додани 4 корхонаи то истеҳсоли маҳсулоти ниҳӣ коркард кардани металлҳои қиматбаҳо тадбирҳои зарурӣ андешида.

Ба Ҳукумати мамлакат супориш дода мешавад, ки ба масъалаи истихроҷу коркарди металлҳои ранга аз конҳои муайяншуда, аз ҷумла сурма, литий, волфрам, никел ва дигар металлҳои аҳамияти хосса дода, барномаи азхудкунӣ ва дар дохили мамлакат то маҳсулоти ниҳӣ коркард намудани онҳоро таҳия ва амалӣ созад.

Дар баробари ин, Вазорати саноат ва технологияҳои наво бояд дар ҳамкорӣ бо вазорату идораҳои дахлдор ва мақомоти иҷроияи маҳаллии ҳокимияти давлатӣ бо мақсади истифодаи пурраи имкониятҳои кишвар дар самти рушди саноати

сабук стратегияи миллии рушди истеҳсоли коркарди пахта ва саноати насочиро таҳия ва барои тасдиқ ба Ҳукумати мамлакат пешниҳод намоянд.

Дар ин самт, Вазорати саноат ва технологияҳои наво вазифадор аст, ки якҷо бо Вазорати кишоварзӣ, вазорату идораҳои дахлдор ва мақомоти иҷроияи ҳокимияти давлатии вилоятҳо ва шаҳру ноҳияҳо бо ҷалби сармоя ва татбиқи лоиҳаҳои шарикӣ давлат ва баҳши хусусӣ ҷиҳати дар се соли минбаъда бунёд кардани ба кор андохтани маҷмааҳои коркарди ниҳии нахи пахта дар 5 шаҳру ноҳия, аз ҷумла шаҳрҳои Душанбе ва Кӯлоб чораҳои саривақтӣ андешида.

Ба вазоратҳои саноат ва технологияҳои наво, рушди иқтисод ва савдо, Кумитаи давлатии сармоягузори ва идораи амволи давлатӣ ва мақомоти иҷроияи маҳаллии ҳокимияти давлатӣ супориш дода мешавад, ки

ҳифзи иҷтимоии аҳоли зарур аст, ки якҷо бо дигар сохтору мақомот ва бо ҷалби сармояи мустақим таъсис додан ва ба кор андохтани корхонаҳои муосири истеҳсоли доруворӣ, коркарди васеи гиёҳҳои шифобахш ва аз лиҳози экологӣ тозаии ватанӣ ва боз ҳам зиёд намудани ҳаҷми истеҳсоли маҳсулоти дорувориро таъмин намоянд.

Хотирнишон менамоем, ки дастрасӣ ба манзил яке аз самтҳои муҳимми ҳаёти иҷтимоӣ буда, аз ҷониби Ҳукумати мамлакат то имрӯз дар ин самт корҳои зиёд ба анҷом расонида шудаанд.

Аз соли 2000-ум то соли 2022-юм ҳаҷми солони ба истифода супоридани манзил аз 245 ҳазор метри мураббаъ ба зиёда аз 1,5 миллион метри мураббаъ расидааст.

Бо мақсади беҳтар кардани шароити зиндагии мардуми кишвар танҳо дар 10 соли охир 7,2 ҳазор гектар заминҳои наздихавлигӣ барои бунёди беш аз 14 миллион метри мураббаъ манзили истиқоматӣ ба аҳолии мамлакат ҷудо гардидааст.

Дар зарфи солҳои соҳибистиқлолӣ ба 1 миллиону 450 ҳазор оила замини наздихавлигӣ барои бунёди манзил ҷудо карда дода шудааст.

Бо ин мақсад 139 ҳазор гектар замин ҷудо гардида, беш аз 9 миллион нафар шаҳрвандони мо имконият пайдо карданд, ки шароити истиқомати худро беҳтар намоянд.

Хотирнишон месозам, ки дар 70 соли то замони истиқлол ба аҳоли ҳамагӣ 77 ҳазор гектар замин дода шуда буд.

Ҳоло, ки корҳои ободониву соҳнадагӣ, сохтмони биноҳои таъиноти гуногун, аз ҷумла биноҳои истиқомати баландошёна ва иншооти иҷтимоӣ торафт вусъат гирифта истодаанд, талабот ба масолаҳои сохтмон, аз ҷумла сангҳои ороишӣ зиёд гардида, як қисми онҳо то ҳанӯз аз хориҷи кишвар ворид карда мешавад.

Дар солҳои 2021-2022 ба кишвар ба маблағи қариб 10 миллион доллари амрикоӣ сангҳои ороишӣ ворид гардида, танҳо хароҷоти интиқоли онҳо беш аз 2 миллион долларро ташкил додааст.

Дар Тоҷикистон захираи сангҳои бинокорӣ, аз ҷумла мраммури хоро фаровон аст, ки дар дохил ва хориҷи кишвар ба онҳо талабот зиёд мебошад.

Бо дарназардошти имкониятҳои зикршуда, пурра ба роҳ мондани истихроҷ ва коркарди онҳо, аз ҷумла сангҳои ороишӣ метавонад яке аз манбаъҳои афзоиши ҳаҷми истеҳсоли маҳсулоти саноатӣ, таъсиси ҷойҳои кории наво, зиёд намудани содироти маҳсулот ва дар маҷмӯъ, таъминкунандаи рушди иқтисоди кишвар гардад.

Аз ин лиҳоз, Вазорати саноат ва технологияҳои наво ва Агентии содирот вазифадор карда мешаванд, ки якҷо бо Саридораи геология ва корхонаҳои соҳа дар ояндаи наздик истихроҷ намудан ва то маҳсулоти ниҳии сохтмон коркард кардани сангҳои ороишӣ ва содироти онҳоро ба хориҷи кишвар ба роҳ монанд.

Инчунин, бо мақсади афзоиш додани истеҳсол ва содироти маҳсулоти саноатӣ дар ноҳияи Ёвон бо истифода аз ашёи хоми маҳаллӣ,

ПАЁМИ ПРЕЗИДЕНТИ ҶУМҲУРИИ ТОҶИКИСТОН МУҲТАРАМ ЭМОМАЛӢ РАҲМОН

аз ҷумла гаҷсанг корхонаи бузурги истеҳсоли масолеҳи сохтмон сохта, соли 2023 ба кор андохта шавад.

Бо дарназардошти афзоиш ёфтани аҳоли, инчунин, зиёд шудани талабот ба бунёди корхонаҳои истеҳсоли ва манзилҳои истиқоматӣ бори дигар таъкид менамоем, ки роҳбарону мутахассисони Кумитаи меъморӣ ва сохтмон, вилоятҳо, шаҳру ноҳияҳо ва мақомоти марбута ҳангоми бунёди иншооту биноҳо ба риояи ҳатмии қоидаву меъёрҳои шаҳрсозӣ ва сохтмон эътибори аввалиндараҷа зоҳир намоянд.

Дар ин самт, зарур аст, ки истифодаи васеи унсурҳои меъморӣ миллӣ ва замонавӣ, технологияҳои муосир ва масолеҳи сифатноки сохтмон таъмин карда шавад.

Тоҷикистон яке аз давлатҳои дорои захираҳои бузурги истеҳсоли неруи барқӣ аз лиҳози экологӣ тоза мебошад.

Чунонки борҳо таъкид кардаам, ҳоло 98 фоизи барқ дар неругоҳҳои барқӣ обӣ истеҳсол карда мешавад ва аз рӯи ин нишондиҳанда, яъне фоизи истеҳсоли «энергияи сабз» кишвари мо дар ҷаҳон ҷойи шашумро ишғол менамояд.

Аз рӯи кам будани ҳаҷми партови газҳои гулхонаӣ низ Тоҷикистон дар яке аз ҷойҳои баландтарин қарор дорад.

Дар сурати истифодаи нерӯи барқӣ «тоза»-и дар кишвар истеҳсолшаванда дар воситаҳои нақлиёти барқӣ метавон талаботи мамлакатро аз маҳсулоти нафтӣ коҳиш дода, ба ин васила ба ҳифзи муҳити зист ва беҳтар намудани вазъи экологии мамлакат мусоидат намуд.

Дар робита ба ин, ба вазоратҳои саноат ва технологияҳои нав ва нақлиёт супориш дода мешавад, ки ҷиҳати дар дохили кишвар ба роҳ мондани истеҳсоли воситаҳои нақлиёти барқӣ тадбирҳои мушаххас андешанд.

Инчунин, ҷиҳати таблиғи муаррифӣ кардани бартариҳои экологии маҳсулоти саноатии бо истифода аз «энергияи сабз» истеҳсолгардидаи кишвар зарур аст, ки корхонаҳои ватанӣ барои гирифтани сертификати «истеҳсоли сабз» аз мақомоти маҳсусгардонидашудаи байналмилалӣ чораҷӯӣ намоянд.

Бо мақсади расидан ба истиқлоли энергетикӣ ва истифодаи самараноки неруи барқ дар идомаи корҳои дар соҳаи соҳибистиклолӣ баанҷомрасида ҳоло татбиқи боз 20 лоиҳа ба маблағи 17 миллиард сомонӣ идома дорад.

Аз ҷумла имсол таҷдиди неругоҳҳои барқӣ обии «Сарбанд» бо тавоноии 270 мегаватт ба маблағи 1 миллиарду 360 миллион сомонӣ пурра ба охир расида, таҷдиди неругоҳҳои барқӣ обии «Норак» ба маблағи 7 миллиард сомонӣ ва «Қайроққум» ба маблағи умумии 2

миллиард сомонӣ, инчунин, сохтмони неругоҳи барқӣ обии «Себзор» ба маблағи 612 миллион сомонӣ дар ноҳияи Роштқалъаи Вилояти Мухтори Кӯҳистони Бадахшон ва неругоҳҳои бодиву офтобӣ дар ноҳияи Мурғоб ба маблағи умумии 170 миллион сомонӣ бомаром идома дорад.

Бояд гуфт, ки баъди 50 соли фаъолият агрегати якуми неругоҳи «Норак» пас аз таҷдид бо харчи беш аз 800 миллион сомонӣ бо тавоноии 375 мегаватт моҳи октябри соли 2022

мавриди баҳрабардорӣ қарор дода шуд.

Бо пурра ба анҷом расидани корҳои таҷдиду азнавсозӣ ва муҷаҳҳазгардонӣ бо таҷҳизоти технологияҳои муосир ба неругоҳи «Норак» умри дубора бахшида шуда, иқтидори кории он иловатан 775 мегаватт зиёд мегардад.

Инчунин, корҳои сохтмон дар неругоҳи барқӣ обии «Роғун» бомаром пеш рафта истодаанд.

Бо ин мақсад дар соли 2022-юм 3,2 миллиард сомонӣ равона карда шуд.

Дар баробари ин, бояд гуфт, ки солҳои охир талафоти техникаи барқ ба вазъи молиявии ширкату корхонаҳои соҳа таъсири манфӣ расонида истодааст.

Барои таъмиру таҷдиди шабакаҳои барқии кишвар дар давоми солҳои соҳибистиклолӣ беш аз 10,7 миллиард сомонӣ хароҷот шудааст.

Вале талафоти барқ то ба ҳол нигаронкунанда буда, дар даҳ моҳи соли ҷорӣ 20,4 фоизро ташкил додааст.

Аз ин лиҳоз, Вазорати энергетика ва захираҳои об ва Ҷамъияти саҳҳомии «Ширкати тақсими барқ»-ро зарур аст, ки татбиқи босифату саривақтии лоиҳаҳои кам намудани талафоти неруи барқро ба маблағи 2,4 миллиард сомонӣ ва насби беш аз 800 ҳазор ҳисобкунаки барқиро дар шаҳру ноҳияҳои мамлакат дар

муҳлатҳои муқарраршуда ва бо сифати баланд таъмин намоянд.

Вазорати энергетика ва захираҳои об, ҳамчунин, вазифадор карда мешавад, ки яқҳо бо ширкату корхонаҳои соҳа барои таъсис додани низомии ягона ва мутамаркази биллинг, насби ҳисобкунакҳои зеҳнӣ ва ба ин васила то охири соли 2025 то сатҳи 9 фоиз паст намудани талафот ва ҷамъовари пурраи маблағи барқӣ истифодашуда, инчунин, истифодаи самараноки захираҳои мавҷудаи соҳа чораҳои фаврӣ андешад.

гардида истодааст.

Дар се соли оянда 6 лоиҳа ба маблағи 7,4 миллиард сомонӣ ба анҷом расида, 317 километр роҳи байналмилалӣ мошингард, 32 пул, 5 нақб бо дарозии 11,2 километр ва 7 долон ба истифода дода мешавад.

Корҳои дар соҳа анҷомдодашуда имконият фароҳам оварданд, ки мавқеи Тоҷикистон дар зарфи чор соли охир тибқи арзёбии Форуми ҷаҳонии иқтисодӣ дар раддабандии ҷаҳонии сифати роҳҳо дар байни 138 давлати ба таҳқиқот фарогирифташуда зинаи 50-умро устувор нигоҳ дорад.

Ҷиҳати идомаи корҳои таҷдиду азнавсозии роҳҳо ва тақвияти имкониятҳои транзитии кишвар дар соли 2022 татбиқи 3 лоиҳаи сармоягузорӣ, аз ҷумла таҷдиди як қисми роҳи мошингарди Данғара – Бохтар (29 километр) ва роҳи мошингарди Душанбе – Кулма дар қитъаи Қалъаихумб – Ванҷ – сарҳади ноҳияи Рӯшон (93 километр) оғоз гардид.

Ҷамзамон бо ин, татбиқи лоиҳаи сохтмони роҳи мошингарди Роғун – Обигарм – Нуробод (76 километр) бомаром идома дорад.

Соли 2022 корҳои лоиҳакашӣ оид ба таҷдиду бунёди роҳҳои мошингарди Хучанд – Конибодом ва Рӯшон – Хоруғ – деҳаи Варшез оғоз шуданд.

Илова бар ин, соли 2023 татбиқи 5 лоиҳаи дигар, аз ҷумла сохтмони роҳҳои мошингарди Гулистон – Кӯлоб (32,5 километр), Данғара – Гулистон (49,2 километр), Гулистон – Фархор (40 километр), Бохтар – Леваконт – Данғара (40 километр), 4 қитъаи роҳ дар вилояти Суғд (52 километр) ва сохтмони пулҳо дар болои дарёҳои Фунд, Шорфдарё ва долонҳо дар минтақаи Барсем (4,6 километр) дар Вилояти Мухтори Кӯҳистони Бадахшон оғоз мегардад.

Дар ин ҷода, ба роҳбарони вилоятҳо ва шаҳру ноҳияҳои мамлакат зарур аст, ки бо истифода аз имконияту ташаббусҳои созандаи соҳибкорону шахсон саҳаватманд корҳоро дар самти бунёду азнавсозии роҳҳои дохиливу байни деҳаҳо, маҳалҳои аҳолинишин ва марказҳои шаҳру ноҳияҳои фаъол гардонанд.

Ҷамчунин, барои вусъатбахшии корҳои бунёдкориву созандагӣ, ободу зебогардонии ҳамаи гӯшаву канори мамлакат ва дар навбати аввал, таъмин намудани рушди ҷамъонибаи деҳоти кишвар ба ифтихори 35-солагии истиқлоли давлатӣ гузаронидани озмунҳои шаҳру ноҳия, шаҳраку деҳот, деҳа, маҳалли аҳолинишин ва хонаи беҳтарин ба роҳ монда шавад.

Ҷамчунин, ба Ҳукумати мамлакат супориш дода мешавад, ки барои тавсеаи имкониятҳои транзитии кишвар, баланд бардоштани сатҳу сифати хизматрасониҳои соҳаи

«ДАР БОРАИ САМТҲОИ АСОСИИ СИЁСАТИ ДОХИЛӢ ВА ХОРИҶИИ ҶУМҲУРӢ»

авиатсияи граждони ва таъмин намудани рақобатнокии онҳо чиҳати қорӣ намудани низоми «Ҷазои кушод» чораҷӯӣ намояд.

Рушди соҳаи алоқа, бахусус, таъмин намудани суръати баланди интернет ва дастрас будани нархи он барои рушди иқтисоди рақамӣ, зеҳни сунъӣ, таъмин намудани амнияти иттилоотӣ, ҷалби сармоя ва ташкили паркҳои технологиву инноватсионӣ зарур мебошад.

Ҳоло дар кишвар шумораи муштарӣҳои интернет ба 4,5 миллион расидааст, ки ба 100 нафар аҳоли 45 муштарӣ рост меояд.

Вале таъкид менамоем, ки суръат ва арзиши интернет ҳанӯз қонеъкунанда нест.

Аз ин лиҳоз, Ҳадамоти алоқа вазифадор аст, ки якҷо бо ширкатҳои дар соҳа фаъолияткунанда барои беҳтар намудани сифати хизматрасониҳо, паст кардани арзиши хизматрасониҳои алоқаи мобилӣ ва интернет ва дастрас гардонидани интернет ба баландсуръат дар тамоми минтақаҳои кишвар, аз ҷумла шаҳру ноҳияҳои дурдаст тадбирҳои заруриро роҳандозӣ намояд.

Ҳамчунин, чиҳати фароҳам овардани заминаи муосири ҳуқуқӣ барои ҳалли масъалаҳои зикршуда ва бо дарназардошти пешравию таҳаввулотӣ дар ин соҳа дар миқёси ҷаҳон бавуҷудода сохтору мақомоти марбута вазифадор карда мешаванд, ки Қонуни Ҷумҳурии Тоҷикистон «Дар бораи алоқаи барқӣ»-ро дар таҳрири нав таҳия ва пешниҳод намоянд.

Ҳозирини гиромӣ!

Вазъи ҳассоси ҷаҳони имрӯза, бахусус, ба танқисии шадиди озӯқаворӣ дучор гардидани чоряки кишварҳои дунё моро водор месозад, ки чиҳати таъмин намудани ҳадафи стратегиамон – ҳифзи амнияти озӯқаворӣ тадбирҳои иловагӣ андешем.

Солҳои охир, бо вучуди таъсири манфии омилҳои берунӣ, пайи ҳам омадани хушксолӣ ва маҳдудсозии содироти озӯқаворӣ аз ҷониби кишварҳои ҷаҳон, маҳз бо заҳмати шабонарӯзии кишоварзони мамлакат амнияти озӯқаворӣ ва фаровонии бозори дохилӣ бо маҳсулоти кишоварзӣ таъмин карда шуд.

Аз ҷумла соли 2022 истеҳсоли ғалладонагиҳо ба 1 миллиону 600 ҳазор тонна, картошка ба 1 миллион ва меваю сабзавот ба 3 миллиону 200 ҳазор тонна расонида шуд.

Дар натиҷа тайи панҷ соли охир суръати рушди солонии истеҳсоли маҳсулоти кишоварзӣ ба ҳисоби миёна дар сатҳи 7 фоиз нигоҳ дошта шуда, 1,4 баробар афзоиш ёфт.

Истеҳсоли гӯшти паранда дар ин давра 8 баробар зиёд шуда, ҳаҷми воридоти он 11 баробар кам гардид.

Дар панҷ соли охир ҳолати мелиоративии 50 ҳазор гектар замин беҳтар гардонида, 13 ҳазор гектар

замини нав аз худ ва 23 ҳазор гектар замин аз гардиши кишоварзӣ берунмонда ба гардиш ворид карда шуд.

Дар доираи супоришҳои додашуда таҷрибаи кишоварзони мамлакат вобаста ба маданияти заминдорӣ, бахусус, дар кишти такрорӣ ва гирифтани ҳосили иловагӣ беҳтар гардида, майдони кишти заминҳои такрорӣ дар панҷ соли охир аз 90 ҳазор гектар ба 213 ҳазор гектар расид.

Бо вучуди ин, имкониятҳо дар самти самаранок истифода бурдани обу замин, баланд бардоштани маданияти заминдорӣ ва ҳосилнокии зироатҳо то ҳол пурра истифода нашудаанд ва чунин вазъ аз роҳбарону масъулин андешидани тадбирҳои

иловагиро талаб менамояд.

Тибқи маълумот 85 фоизи заминҳои қорами кишвар обёрӣ карда мешаванд ва беш аз 90 фоизи ҳаҷми истеҳсоли маҳсулоти растанипарварӣ аз ин ҳисоб таъмин мегардад.

Дар баробари ин, истифодаи зиёда аз 40 фоизи заминҳои обёришаванда аз қори пойгоҳҳои обкашӣ вобаста мебошад.

Аз ин лиҳоз, роҳбарону мутахассисони Вазорати кишоварзӣ, Кумитаи давлатии идораи замин ва геодезӣ, Агентии беҳдошти замин ва обёрӣ, Академияи илмҳои кишоварзӣ, вилоятҳо ва шаҳру ноҳияҳоро зарур аст, ки бо дарназардошти афзоиши аҳоли чиҳати зиёд кардани ҳаҷми истеҳсоли маҳсулоти кишоварзӣ ба беҳтар намудани ҳолати мелиоративии заминҳо ва таҷдиду барқарорсозии иншооти обёрӣ эътибори аввалиндараҷа диҳанд.

Бо ин мақсад, зарур аст, ки лоиҳаи барномаи давлатии азхудкунии заминҳои нави обёришаванда ва барқарорсозии заминҳои аз гардиши кишоварзӣ берунмонда барои давраи миёнамуҳлат таҳия ва ба Ҳукумати мамлакат пешниҳод карда шавад.

Саридораи геология ва Акаде-

мияи илмҳои кишоварзӣ захираҳои мавҷудаи канданиҳои фойданокро ҳамаҷониба таҳлил карда, доир ба имкониятҳои азхудкунии онҳо барои истеҳсоли нуриҳои маъданӣ ба Ҳукумати мамлакат пешниҳодҳои мушаххас манзур созад.

Инчунин, Вазорати саноат ва технологияҳои нав якҷо бо мақомоти иҷроияи ҳокимияти давлатии вилоятҳо, шаҳру ноҳияҳо ва соҳибкорон чиҳати таъсис додани корхонаҳои истеҳсоли нуриҳои минералӣ тадбирҳои зарури андешад.

Вакилони муҳтарам!

Солҳои охир таваҷҷуҳи махсуси Ҳукумати кишвар ба соҳаи сайёҳӣ имкон дод, ки дар баробари афзун гардидани шумораи сайёҳон ширкатҳои сайёҳии ватанӣ низ зиёд

гарданд.

Дар панҷ соли охир ба кишвари мо беш аз 3,9 миллион нафар, аз ҷумла соли 2022-юм 1 миллион нафар сайёҳон ворид гардидаанд.

Дар ин давра барои пешниҳоди хизматрасонӣ ба онҳо беш аз 600 ва танҳо соли 2022-юм 100 иншооти инфрасохтори сайёҳӣ сохта, мавриди истифода қарор дода шудааст.

Ҳотирнишон менамоем, ки Тоҷикистон аз 1-уми январи соли 2022 чиҳати ҷалби бештари сайёҳон ва сармоягузориҳои хориҷӣ барои шаҳрвандони 52 кишвари хориҷӣ иқдоми яктарафаи воридшавии бидуни раводид қорӣ намуд ва зарур аст, ки ин раванд ба таври самаранок амалӣ карда шавад.

Инчунин, бо ин мақсад барои шаҳрвандони 126 давлати хориҷӣ пешниҳоди раводиди Ҷумҳурии Тоҷикистон бо тартиби соддакардашуда қорӣ гардидааст.

Барои таъмин намудани рушди минбаъдаи соҳаи сайёҳӣ зарур аст, ки Кумитаи рушди сайёҳӣ корро чиҳати зиёд кардани номгӯии хизматрасониҳои сайёҳӣ, баланд бардоштани сатҳи сифати хизматрасониҳо дар соҳа, роҳандозии

васеи сайёҳии табобатӣ, экологӣ ва кӯҳнавардӣ густариш бахшад.

Дар ин раванд, бояд ба масъалаҳои самаранок ва бо сифати баланд татбиқ намудани лоиҳаҳои сармоягузориҳои соҳа, идома додани бунёди инфрасохтори сайёҳии ба стандартҳои ҷаҳонӣ ҷавобгӯӣ, баланд бардоштани мавқеи байналмилалии кишвар, ташаккули бренди миллии фароғии имкониятҳои сайёҳӣ ва муаррифии он дар арсаи ҷаҳонӣ, инчунин, таъмини иқтисодии кадрӣ соҳа диққати ҷиддӣ дода шавад.

Бо шуғли пурмаҳсул таъмин намудани аҳоли яке аз ҳадафҳои стратегии давлат ба ҳисоб рафта, барои татбиқи он қабули барномаҳои соҳавию минтақавӣ зарур аст.

Вазорати меҳнат, муҳоҷират ва шуғли аҳолиро зарур аст, ки барномаҳои миёнамуҳлати рушди шуғло омода ва амалӣ намояд.

Бо мақсади соҳибкасб намудани шаҳрвандон, аз ҷумла ҷавонон Ҳукумати мамлакатро зарур аст, ки дар асоси таҳлили вазъи бозори меҳнати дохилию хориҷӣ лоиҳаи барномаи миёнамуҳлати тайёр кардани кадрҳои касбии зинаи ибтидоӣ ва миёнаро аз ҳисоби ҷавонон барои соҳаҳои иқтисоди миллӣ таҳия ва амалӣ намояд.

Вазоратҳои меҳнат, муҳоҷират ва шуғли аҳоли, маориф ва илм, рушди иқтисод ва савдо, ҳамчунин, вазифадор карда мешаванд, ки дар асоси таҳлили ҳамаҷониба чиҳати самаранок гардонидани фаъолияти муассисаҳои таҳсилоти ибтидоии касбӣ ва касбомӯзии калонсолон оид ба гузаронидани ислоҳот дар низоми идоракунии ин муассисаҳо хулосаҳои худро дар муҳлати ду моҳ ба Ҳукумати мамлакат пешниҳод намоянд.

Дар ин ҷода таъсис додани қойҳои қорӣ ва фароғии пурраи аҳоли бо шуғл вазифаи аввалиндараҷаи тамоми шохаҳои ҳокимияти давлатӣ, ҳар як роҳбари сохтору мақомоти давлатӣ ва соҳибкорон ба шумор меравад.

Вобаста ба ин, супоришро, ки қаблан дода шуда буд, бори дигар таъкид менамоем.

Ҳукумати мамлакат то соли 2026 бо истифода аз тамоми имкониятҳо дар бобати ба касбу хунаромӯзӣ ҷалб кардани шаҳрвандони аз 18-сола боло, ки касбу хунаро надоранд ва саросар соҳибкасб гардонидани аҳоли чораҷӯӣ намояд.

Дар ин самт зарур аст, ки ба беҳтар гардонидани сифати таҳсилоту касбомӯзӣ дар муассисаҳои таълимӣ ва ба омӯзиши ихтисосу хунароҳои барои бозори меҳнат зарури фаро гирифтани аҳоли, хусусан, ҷавонон ва занону бонувон тадбирҳои фаври андешаида шаванд.

Муҳтарам аъзои Маҷлиси миллӣ ва вакилони Маҷлиси намояндагон!
Ҳамватанони азиз!

Давлат ва Ҳукумати Тоҷикистон ҳанӯз аз оғози соҳибистиқлолӣ пешрафти бомароми соҳаҳои муҳимми ҳаёти ҷомеа – ҳифзи иҷтимоии аҳоли, илму маориф, тандурустӣ ва фарҳангро яке аз самтҳои асоситарин ва афзалиятноки сиёсати худ қарор дода, барои расидан ба ин ҳадафҳо ҳамаи тадбирҳои заруриро амалӣ карда истодааст.

Ҳоло бо мақсади дастгирии гурӯҳҳои осебпазири аҳоли ба Ҳукумати мамлакат супориш дода мешавад, ки ҷиҳати аз 1-уми июли соли 2023 то соли 2025 ҳар сол зиёд кардани андозаи кумақпулии унвонии иҷтимоӣ барои оилаҳои камбизоат, яъне аз 512 сомонии амалқунанда то 836 сомонӣ ва иловатан барои ҳар як кӯдаки оилаҳои мазкур мутобиқан ба ин давра аз 34 сомонӣ то 152 сомонӣ ҷудо кардани маблағҳо чораҷӯӣ намояд.

Илова бар ин, бо мақсади беҳтар намудани вазъи иҷтимоии аҳоли пешниҳод менамоем:

– аз 1-уми марти соли 2023 музди меҳнати амалқунандаи кормандони мақомоти ҳифзи ҳуқуқ, хизматчиёни ҳарбӣ 25 фоиз ва дигар кормандони ин мақомот 20 фоиз зиёд карда шавад;

– аз 1-уми июли соли 2023 музди меҳнати кормандони муассисаҳои маориф, илм, тандурустӣ, соҳаи ҳифзи иҷтимоӣ ва стипендияҳо 20 фоиз зиёд карда шаванд;

Ҳамчунин пешниҳод менамоем, ки аз 1-уми июли соли 2023:

– андозаи нафақаи заминавӣ 20 фоиз зиёд карда шавад;

– нафақаҳои суғуртавие, ки дар асоси Қонуни Ҷумҳурии Тоҷикистон «Дар бораи нафақаҳои суғуртавӣ ва давлатӣ» таъин ва пардохт мегарданд, ба андозаи сатҳи таварруми ду соли охир, вале на кам аз 16 фоиз индексатсия, яъне зиёд карда шаванд;

Дигар нафақаҳои амалқунанда ба андозаи 20 фоиз аз меъёри нафақаи заминавӣ зиёд карда шаванд.

Мо мактабро ба ҳайси боргоҳи илму дониш, саводу маърифат ва омӯзгорро чун шахси мафкурасозу тарбиятгари насли наврас эътироф карда, ба онҳо арҷу эҳтиром гузоштанро аз ҷумлаи масъалаҳои муҳимтарин медонем.

Зеро агар мактаб ва омӯзгор набояд, сатҳи маърифатнокии мардум паст мегардад, миллат бесавод менамояд, ҷомеа ба ҷаҳолат гирифта мешавад ва дар натиҷа оромиву сулҳу субот, амниятую осоиш ва муҳимтар аз ҳама, рушди давлат саҳт халалдор мегардад.

Вобаста ба ин, бори дигар таъкид менамоем, ки бунёди миллати мутамаддин аз маориф оғоз меёбад.

Бинобар ин, ғамхорӣ қардан ба илму маориф, яъне ҳали масъалаҳои дар ин самт ҷойдошта – сармоягузорӣ ба хотири рушди неруи инсонӣ мебошад.

Маҳз ба ҳамин хотир, мо дар сиёсати иҷтимоии давлату Ҳукумат рушди бонизомии соҳаи маориф, мақоми манзалати омӯзгор ва фароҳам овардани шароити мусоиду беҳтарро барои наврасону ҷавонон яке аз самтҳои афзалиятнок дониста, барои рушди ин соҳаи муҳимми низомии иҷтимоӣ ҳамаи чораҳои заруриро роҳандозӣ карда истодаем.

Мақсад аз амалӣ сохтани тамоми иқдомот дар самти рушди илму маориф баланд бардоштани сатҳи саводнокиву маърифатнокии миллат, мунтазам беҳтар гардонидани сатҳу сифати таълим ва тарбияи кадрҳои ба талаботи замона ҷавобгӯӣ мебошад.

Фаромӯш набояд кард, ки пешрафти давлат ва ояндаи ободи Ватан аз сатҳи донишу маърифатнокии мардум вобастагии мустақим дорад.

Зеро бесаводӣ, ҷаҳолат ва хурофот ба инсон танҳо бадбахтӣ меоварад ва боиси ақибмонии ҷомеа

технологияҳои иттилоотиву коммуникатсионӣ, инчунин, иқтисоди рақамӣ тадбирҳои судмандро амалӣ созанд.

Ҳамзамон бо ин, вобаста ба таъсиси донишгоҳҳои муштарак бо давлатҳои пешрафтаи дунё оид ба омӯзиши илмҳои муҳандисиву технологӣ ба Ҳукумати мамлакат пешниҳодҳои мушаххас манзур намоянд.

Ҳозирини арҷманд!

Дар солҳои соҳибистиқлолӣ шумораи аҳолии мамлакат аз 5 миллион нафар дар соли 1991 то ба 10 миллион

ва касодии давлат мегардад.

Зимнан, бояд гуфт, ки дар сӣ соли охир шумораи муассисаҳои таҳсилоти умумӣ ва хонандагони онҳо беш аз ду баробар, таҳсилоти ибтидоӣ ва миёнаи касбӣ 1,6 баробар ва донишҷӯёни ин зинаҳои таҳсилот сеюним баробар, мактабҳои олии чор баробар ва донишҷӯён зиёда аз се баробар афзудааст.

Соли 2022 аз ҳисоби буҷети давлатӣ ба соҳаи маориф 6 миллиарду 304 миллион сомонӣ ҷудо гардидааст, ки нисбат ба соли 2021-ум 707 миллион сомонӣ ё худ 12,6 фоиз зиёд буда, қариб 19 фоизи ҳаҷми умумии хароҷоти буҷетро ташкил медиҳад.

Бо истифода аз имкониятҳои, ки давлат ва Ҳукумати мамлакат фароҳам оварда истодааст, муассисаҳои илмиву таҳқиқотӣ ва таҳсилоти олии бод бо роҳи анҷом додани кашфиёту ихтироот, қорӣ намудани усулҳои инноватсионии пешбурди таҳқиқоти илмӣ ва техникаву технологияҳои муосир дар рушди минбаъдаи иқтисоди миллиамон саҳми фаъолтар гузоранд.

Вазъи имрӯзаи илми кишвар тақозо менамояд, ки ҷиҳати ба равандҳои ҷаҳони имрӯза мутобиқ намудан ва тибқи талаботи замони муосир ба роҳ мондани фаъолияти муассисаҳои илмӣ ва таҳсилоти олии тадбирҳои муассир андешида шаванд.

Дар ин самт, вазоратҳои маориф ва илм, меҳнат, муҳоҷират ва шуғли аҳолиро зарур аст, ки дар ҳамкорӣ бо дигар вазорату идораҳо тавассути роҳандозии барномаҳои таълими касбу ҳунароҳои муосир ва васеъ қорӣ намудани омӯзиши амалии донишҷӯён бо роҳи пайванди илм ва истеҳсолот ҷиҳати баланд бардоштани сатҳу сифати омодагии мутахассисони соҳаҳои саноат ва

нафар дар моҳи июли соли 2022 афзоиш ёфтааст, яъне ду баробар зиёд гардидааст.

Барои боз ҳам беҳтар намудани сатҳу сифати хизматрасонии тиббӣ ва дастрасии аҳоли ба он бунёди муассисаҳои нав, азнавсозии муассисаҳои мавҷуда ва бо таҷҳизоти муосир муҷаҳҳаз гардонидани онҳо зарур мебошад.

Бо ин мақсад, танҳо дар ду соли охир аз ҷониби Ҳукумати мамлакат ба муассисаҳои тандурустии кишвар ба маблағи зиёда аз 1 миллиард сомонӣ беш аз 200 номгӯӣ таҷҳизоту дастгоҳҳои муосир дастрас карда шудаанд.

Бо вучуди он ки дар самти пешгирӣ қардан ва таъботи беморон дастоварду пешравиҳои муайян ба назар мерасанд, вале ҳанӯз масъалаҳои тарбияи кадрҳо, хусусан, дар коллеҷҳои тиббии чи давлатӣ ва чи хусусӣ, аз рӯйи ҳамаи ихтисосҳо бо кадрҳои баландиҳтисос таъмин намудани муассисаҳои тандурустӣ ва сатҳи хизматрасонӣ ба аҳоли беҳбудӣ металабанд.

Вобаста ба ин, бори дигар хотиррасон менамоем, ки рушди саноати дорусозӣ аз ҷумлаи масъалаҳои муҳимтарин мебошад.

Тайи солҳои соҳибистиқлолӣ Ҳукумати мамлакат бо мақсади дастгирии занону бонувон ва баланд бардоштани мавқеи онҳо дар ҷомеа бисёр тадбирҳои судмандро амалӣ намуд.

Ҳоло аз шумораи умумии хизматчиёни давлатӣ 25 фоиз, аз ҷумлаи кадрҳои роҳбарикунанда қариб 20 фоизро бонувону занон ташкил медиҳанд.

Инчунин, бонувону занон дар соҳаи маориф 73 фоиз, тандурустӣ 71, фарҳанг 47, бонқдорӣ 39, алоқа 25, аз ҷумла дар соҳаи хизматрасонии

иттилоотӣ қариб 40 фоиз мебошанд.

Таъсиси грантҳои президентӣ ба густариши фаъолияти соҳибқории занону бонувон мусоидат намуд ва онҳо дар баробари беҳтар сохтани шароити оилавии худ ҳоло ба рушди иқтисоди кишвар низ таъсири назаррас расонида истодаанд.

Соли 2022 ба зиёда аз 600 ҳазор занону бонувон аз ҷониби муассисаҳои бонкӣ ба маблағи беш аз 3 миллиарду 400 миллион сомонӣ қарз дода шудааст, ки нисбат ба соли 2018-ум 2,4 баробар зиёд мебошад.

Умуман, дар панҷ соли охир маблағи қарзи ба занону бонувон пешниҳодшуда 12,1 миллиард сомониро ташкил кардааст.

Рақамҳои зикршуда гувоҳи равшани фаъол будани занону бонувон дар иқтисодиёти кишвар мебошанд.

Дар 21 соли охир беш аз 504 ҳазор духтарону бонувон муассисаҳои ҳамаи зинаҳои таҳсилоти касбиро хатм карда, соҳибқасб шудаанд.

Аз ин ҳисоб 239 ҳазор нафари онҳо соҳиби маълумоти олии гардида, ҳоло боз 100 ҳазор нафар духтарон дар муассисаҳои таҳсилоти олии касбӣ таҳсил карда истодаанд.

Мо тасмим дорем, ки ҷалби бонувонро ба қорҳои давлатӣ ва ҷамъиятӣ минбаъд низ густариш бахшем, зеро онҳо дар ҷомеаи мо қувваи бузург мебошанд ва мо ба неруи ташаббусҳои онҳо ҳамеша эътимом дорем.

Мо, ҳамчунин, ба нақши зан – модар, ки мавҷуди муқаддас мебошад, ҳамеша арҷ мегузорем, чунки ӯ насли инсонро ба вучуд меоварад, тарбия мекунад ва ба камол мерасонад.

Ҷавонони Тоҷикистони соҳибистиқлол неруи созандаи Ватан буда, нақши онҳо дар тараққиёти ҳамаи соҳаҳои ҳаёти давлат ва ҷомеа бисёр арзишманд ва назаррас мебошад.

Мо бо ҷавонони кишвари худ ифтихор дорем, зеро онҳо дар рушди давлат ва ободии Ватан фаъолона саҳм мегузоранд, марзуби сарзамини аҷдодиҳо ҳимоя мекунад, ватандӯсту ватанпараст, бонангу номусанд ва ба халқу давлати Тоҷикистон содиқ мебошанд.

Маҳз ҷавононанд, ки дар оммавигардонии варзиш нақши асосӣ дошта, ба шарафи пирӯзиҳои онҳо парчами Тоҷикистони маҳбуби мо дар гӯшаҳои гуногуни дунё парафшонӣ мекунад.

Бо дастгириву ғамхорӣ фаро гирифтани ҷавонон, ҳаллу фасли мушкилоти ҳаёти онҳо ва истифодаи дурусту оқилона аз ин захираи стратегии миллӣ ба хотири ободиву пешрафти Ватан ва таъмини амниятую суботи ҷомеа аз ҷумлаи масъалаҳои муҳимтарине мебошанд, ки таҳти таваҷҷуҳи хоссаи Ҳукумати мамлакат қарор доранд, зеро Тоҷикистон худ кишвари ҷавонон аст.

Мо имсол «Барномаи миллии рушди иҷтимоии ҷавонон дар Ҷумҳурии Тоҷикистон барои солҳои 2022-2026» ва «Барномаи давлатии тарбияи ватандӯстӣ ва таҳкими ҳувияти миллӣ ҷавонони Тоҷикистон барои солҳои 2023-2027»-ро қабул намудем.

Дар ин замина, зарур аст, ки аз ҷониби Кумитаи ҷавонон ва варзиш якҷо бо мақомоти иҷроияи ҳокимияти давлатии вилоятҳо ва шаҳру ноҳияҳо ҷиҳати қабули барномаҳои

маҳаллии кор бо ҷавонон тадбирҳои амалӣ андешида шаванд.

Ҳозирини гиromӣ!

Рушди устувор ва босуръати мамлакат, махсусан, амалӣ намудани стратегияҳо, барномаҳои дарозмуддат ва миёнамуҳлати кишвар тақозо менамояд, ки заминаҳои ҳуқуқии онҳо сари вақт ва босифат таъмин карда шаванд.

Ин вазифа аз мақомоти ҳуқуқ-эҷодкунанда, пеш аз ҳама, аз парламенти кишвар талаб менамояд, ки фаъолияти худро ҳамчун ба тақвият бахшад.

Вазифаҳои дар назди мо қарордошта тақозо менамоянд, ки фаъолияти Маҷлиси Олӣ ҷиҳати қабули қонунҳои саривақтии мукамал ва босифат боз ҳам тақвият бахшида шавад.

Ин масъала дар навбати худ ҳамкориҳои доимии парламенти бо дигар мақомоти ҳуқуқ-эҷодкунанда, аз ҷумла бо субъектҳои дорой ҳуқуқи ташаббуси қонунгузорӣ ва татбиқи ҳуқуқ талаб менамояд.

Бо дарназардошти рушди минбаъдаи муносибатҳои ҳамкории, таҳкими кафолатҳои судии субъектҳои ин муносибатҳо зарур аст, ки фаъолияти мақомоти судӣ пайваста таҳкиму тақвими дода шавад.

Бинобар ин, Суди Олӣ ва Суди Олии иқтисодиро зарур аст, ки оид ба бартараф намудани камбудиву норасоии ҷойдошта, интиҳобу ҷобаҷогузориҳои дурусти кадрҳо, баланд бардоштани сатҳи таҳассусӣ ва омодагии касбии судяҳо тадбирҳои муассир андешанд.

Имрӯзҳо гурӯҳҳои террористиву экстремистӣ барои даъват ва ҷалб намудани шаҳрвандон ба сафҳои худ бо истифода аз технологияҳои муосир иттилоотӣ роҳу усулҳои навро истифода карда, ҷавонони камтаҷрибаву ноогоҳро бо ғояҳои тундгарой ғумроҳ месозанд.

Аз ин лиҳоз, мақомоти дахлдорро зарур аст, ки ҳамроҳангсозии фаъолиятро дар самти ошкор ва пешгирӣ намудани хавфу хатарҳои террористиву экстремистӣ боз ҳам вусъат бахшида, бо роҳи тақвияти корҳои фаҳмондадиҳӣ пеши роҳи гароидани ҷавонро ба равияҳои ифротгаро гирифта, онҳоро дар рӯҳияи садоқат ба халқу Ватан ва эҳтиром ба арзишҳои умуминсонӣ тарбия намоянд.

Дар робита ба ин, ҷиҳати пешгирӣ намудани ҷиноятҳои хусусияти экстремистиву террористидошта ва ҷиноятҳои, ки бо истифода аз технологияҳои иттилоотиву коммуникатсионӣ содир карда мешаванд, зарур аст, ки Маркази ягонаи иттилоотӣ таъсис дода шавад.

Аз ин рӯ, ба Прокуратураи генералӣ, Кумитаи давлатии амнияти милли ва Вазорати корҳои дохилӣ супориш дода мешавад, ки якҷо бо дигар вазорату идораҳо масъалаи таъсиси маркази зикршударо омӯхта, пешниҳодҳои худро ба Ҳукумати мамлакат манзур намоянд.

Хизмат дар сафи Қувваҳои Мусаллаҳ барои ҷавонон мактаби ҷавонмардӣ махсус ёфта, дар рӯҳияи ватандӯстиву ватанпарварӣ, худшиносиву худогоҳӣ тарбия намудани хизматчиёни ҳарбӣ ва барои онҳо муҳайё намудани шароити хуби хизмат, инчунин, риояи талаботи

ойинномаҳои ҳарбӣ муҳимтарин самти сиёсати муҳофизатии кишвар махсус меёбад.

Вазъи мураккаби ҷаҳони муосир моро водор менамояд, ки ҷиҳати суръат бахшидан ба навсозӣ ва мучаҳҳазгардонии Қувваҳои Мусаллаҳ, баланд бардоштани омодабошии ҳарбӣ ва тақвияти иқтисодии муҳофизатии кишвар тадбирҳои зарурии иловагиро амалӣ намоем.

Бинобар ин, Ҳукумати мамлакат, Вазорати муҳофизат ва дигар сохторҳои низомӣ вазифадор карда мешаванд, ки ҷиҳати баланд бардоштани иқтисодии муҳофизатии кишвар Консепсияи муҳофизатии миллиро таҳия ва пешниҳод намоянд.

Вакилони муҳтарам!

Ҳозирини гиromӣ!

Имрӯзҳо равандҳои геополитикӣ ҳамон мураккабу печида боқӣ монда, боиси афзоиши муҳолифату низоъҳо, шиддат гирифтани рақобат ва талоши кишварҳо барои тавсеаи нуфуз дар минтақаҳои гуногуни ҷаҳон гардидаанд.

Ин ҳолат боиси ба миён омадани

ҷумла Созмони Милали Муттаҳид, Иттиҳоди Давлатҳои Мустақил, Созмони ҳамкории Шанхай, Созмони Аҳдномаи амнияти дастҷамбӣ, Созмони амният ва ҳамкорӣ дар Аврупо, Созмони ҳамкории иқтисодӣ, Созмони ҳамкории исломӣ ва дигар сохторҳои бисёрҷониба ҳамчун узви фаъол идома хоҳад дод.

Дар ин раванд, ҳамкориҳои мо бо сохторҳои байналмилалӣ молиявӣ ва дигар шарикони рушд дар сатҳи баланд қарор дошта, минбаъд низ густариш дода мешавад.

Тоҷикистон дар оянда низ дар ҳалли масъалаҳои мубрами ҷомеаи байналмилалӣ, аз қабили мубориза бо терроризм, ифротгарой, ҷиноятҳои муташаккили фаромиллӣ, қочоқи силоҳ ва маводди муҳаддир, ҷиноятҳои киберӣ, ҳамчунин, мутобиқшавӣ ба пайомадҳои тағйирёбии иқлим ва рафъи оқибатҳои он саҳми босазо хоҳад дошт.

Мо ҷонибдори ҳалли масъалаҳои байналмилалӣ ва низоъҳои минтақавӣ бо роҳи муколама ҳастем ва аз тақвияти нақши калидии Созмони

таҳдиду хатарҳои бесобиқаи амнияти гардида, дар маҷмӯъ, ба сохтори бунёдии муносибатҳои байналмилалӣ таъсири ҷиддӣ мерасонад.

Дар чунин шароит Тоҷикистон ба хотири таъмин намудани манфиатҳои милли ва ҳифзи арзишҳои анъанавии худ сиёсати хориҷии мутаваззин ва санҷидаро идома медиҳад.

Дар ин замина, давлати мо аз дорад, ки дар асоси сиёсати «дарҳои кушода»-и хориҷии худ робитаҳои дӯстӣ ва ҳамкориҳои мутақобилан судманду созандаи дуҷониба ва бисёрҷонибаро бо ҷамаи кишварҳои ҷаҳон тавсеа бахшида, рушд диҳад.

Соли 2022 Тоҷикистон сисолагии барқарор намудани робитаҳои дипломатияшро бо аксари давлатҳои ҷаҳон таҷлил намуд.

Идомаи робитаҳои фаъол ва рушду таҳкими маҷмӯи муносибатҳо бо шарикони стратегӣ, анъанавӣ ва боэътимод самти муҳими сиёсати хориҷии моро ташкил медиҳад.

Дар баробари ин, мо саъю талошро ҷиҳати таъмин намудани рушди устувор ва тақвияти рӯҳияи хусни ҳамҷаворӣ, эътиқод ва дӯстии пойдор дар минтақаи Осиёи Марказӣ идома медиҳем.

Тоҷикистон ҳамкориҳои худро бо шарикони байналмилалӣ, аз

Милали Муттаҳид дар ин раванд пуштибонӣ мекунем.

Боиси қаноатмандист, ки Тоҷикистон дар сатҳи байналмилалӣ ҳамчун кишвари ташаббускор дар ҳалли масъалаҳои марбут ба обу иқлим эътироф шудааст.

14-уми декабри соли ҷорӣ Маҷмаи Умумии Созмони Милали Муттаҳид дар бораи «Соли байналмилалӣ ҳифзи пиряхҳо» эълон кардани соли 2025 ва 21-уми март ҳамчун «Рӯзи ҷаҳонии пиряхҳо», ки аз ҷониби Тоҷикистон пешниҳод шуда буд, яқдилона қарор қабул кард.

Мувофиқи ин қатънома дар ҷаҳорҷӯби Созмони Милали Муттаҳид Фонди мақсадноки байналмилалӣ оид ба масъалаҳои ҳифзи пиряхҳо таъсис ёфта, вобаста ба ин мавзӯ соли 2025 дар шаҳри Душанбе конференсия сатҳи баланди Созмони Милали Муттаҳид баргузор мегардад.

Мояи ифтихор ва сарфарозии ҷамаи мост, ки панҷумин ибтикори ҷаҳонии кишвари мо оид ба масъалаҳои об ва иқлим дар миқёси сайёра амалӣ хоҳад шуд.

Воқеан, қабули ин қатънома дар миқёси ҷаҳон иқдоми муҳим ва таърихӣ буда, тавассути он ҷомеаи ҷаҳонӣ имкон пайдо мекунад, ки барои ҳифзи бузургтарин манбаъҳои

оби ошомидани тадбирҳои муштараки зарурӣ андешад.

Бо истифода аз фурсат, ба тамоми кишварҳо, сохторҳои Созмони Милали Муттаҳид ва дигар ташкилотҳои байналмилалӣ минтақавӣ барои дастгирӣ аз ин ташаббуси Тоҷикистон миннатдорӣ изҳор менамоям.

Бори дигар мардуми шарифи Тоҷикистонро ба муносибати қабули ин қарори муҳиму таърихӣ Маҷмаи Умумии Созмони Милали Муттаҳид самимона табрик мегӯям.

Ҳамватанони азиз!

Муҳтарам аъзои Маҷлиси милли ва вакилони Маҷлиси намояндагон!

Пешрафту дастовардҳои иқтисодиву иҷтимоии кишвар дар солҳои охир ва мушкилоту масъалаҳои ҳалгалаби ҳаёти ҷомеа ва давлат ин ҷо баён шуданд ва вазифаҳо барои бартараф намудани онҳо низ муайян гардиданд.

Таъкид менамоям, ки танҳо саъю талоши содиқонаву софдилона, ҳисси баланди масъулият дар назди халқу Ватан ва иқдому ташаббусҳои созанда моро ба ҳадафҳои олиамон наздик мерасонад.

Бовар дорам, ки мардуми шарифу сарбаланд, ватандӯсту ватанпарвар ва қавиירוдаву заҳматдӯсти мо аз уҳдаи иҷрои ҳама гуна амалҳои нек ва бартараф намудани тамоми мушкилот мебароянд, Тоҷикистони азизамонро боз ҳам ободу зебо ва пешрафта мегардонанд ва барои зиндагии аз имрӯза беҳтар шароит фароҳам меоваранд.

Ҳар яки мо – роҳбарони сохтору мақомоти давлатӣ ва кулли хизматчиёни давлатӣ дар ин ҷода масъулият дорем ва вазифадорем, ки ба халқи азизи Тоҷикистон софдилонаву содиқона хизмат кунем.

Яъне мо бояд боз ҳам бештар заҳмат кашем ва барномаҳои созандаву нақшаҳои бунёдқоронаи барои рушди давлат ва ободии Ватан тарҳрезикардаи худро саривақт ва бо сифати баланд ба анҷом расонем.

Мо бояд ватандӯсту ватанпараст бошем ва ҳаргиз фаромӯш насозем, ки эҳсоси гарми ватандӯстӣ ва ҳисси баланди милли омили асоситарин ва роҳи муҳимтарини рушди давлат ва ҷомеа мебошад.

Яъне ҳар яки мо бояд минбаъд низ мафҳумҳои «ватандӯстӣ» ва «рушд»-ро шиори қору фаъолияти ҳаррӯзаи худ қарор диҳем.

Илова бар ин, ҳифзи истиқлолу озодии Тоҷикистони маҳбубамон ва дастовардҳои он – сулҳу оромӣ, суботи сиёсӣ ва ваҳдати милли бояд қарзи инсонӣ, вазифаи шаҳрвандӣ ва рисолати имонии ҳар як фарди бонангу номус ва ватандӯсту ватанпарастии ҷомеа бошад.

Мо бояд тамоми донишу таҷриба, маҳорату малака ва саъю талоши худро минбаъд низ ба рушди давлати соҳибхитиёрамон ва Ватани аҷдодиамон равона кунем, кишвари маҳбубамонро пешрафта гардонем ва барои наслҳои оянда як мулки обод мерос гузорем.

Ба кулли мардуми шарифи Тоҷикистон, ба ҳар қадами шумо – вакилони халқ ва ҳозирини гиromӣ саодати рӯзгор, муваффақият ва барори кор орзумандам!

Ҳамеша сарбаланду комёб бошед, ҳамватанони азиз!

ҲАМАИ ГЎШАВУ КАНОРИ МАМЛАКАТ БОЯД ОБОДУ ЗЕБО БОШАД

23 декабри соли 2022 Паёми Асосгузори сулҳу ваҳдати миллӣ - Пешвои миллат, Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон муҳтарам Эмомалӣ Раҳмон ба Маҷлиси Олӣ ироа гардид, ки онро тамоми шаҳрвандони мамлакат - кормандони касбу кори гуногун, аз ҷумла кормандони Кумитаи меъморӣ ва сохтмони назди Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон ва зерсохторҳои он сарҷамъона тамошо карда, хулосаҳои мушаххас бардоштаанд.

Ҳамасола Президенти мамлакат Эмомалӣ Раҳмон дар Паёми худ ба Маҷлиси Олӣ самтҳои асосии сиёсати дохилию хориҷӣ, таъмини рушди иқтисод, саноат, энергетика, нақлиёту коммуникатсия, сохтмон, амният, тартиботи ҳуқуқӣ, тандурустӣ, фарҳанг, илм, маориф, ҳифзи иҷтимоӣ, ҷавонон, варзиш, сайёҳиро муайян карда, дар назди масъулин вазифаҳои мушаххас

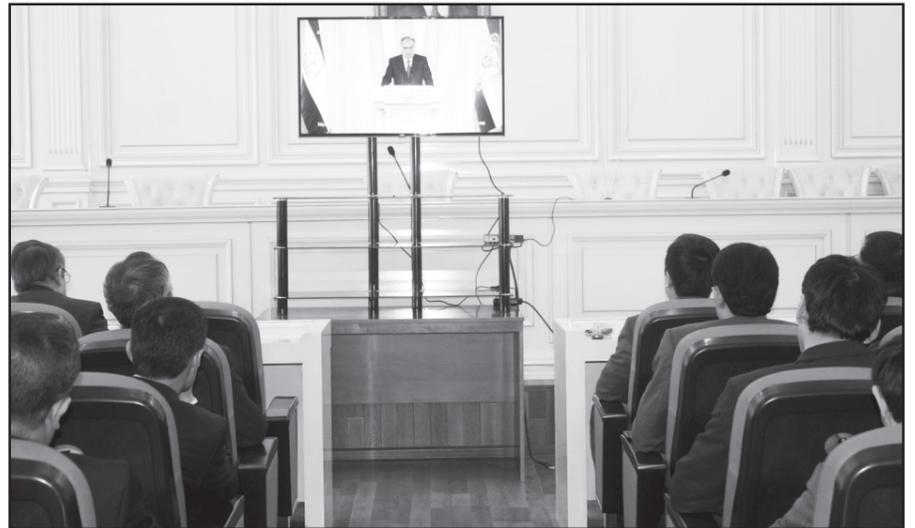
соҳаҳои иҷтимоӣ дар ҳаҷми умумии хароҷоти буҷети давлатӣ 44 фоизро ташкил кард.

Дар давраи зикршуда аз ҳисоби ҳамаи сарчашмаҳои маблағгузорӣ 842 бинои муассисаи таълимӣ барои 382 ҳазор хонанда, аз ҷумла дар соли 2022-юм 190 бинои таълимӣ барои 87 ҳазор хонанда сохта, ба истифода дода шудааст.

Сарвари давлат Эмомалӣ Раҳмон имрӯз дар Паёми худ сатҳи таварумро дар бозори истеъмолии Тоҷикистон яке аз беҳтарин нишондиҳандаҳо дар Иттиҳоди Давлатҳои Мустақил (ИДМ) номиданд.

Ба иттилои Пешвои миллат, сатҳи таваррум дар бозори истеъмолии Тоҷикистон 4,2 дарсадро ташкил дод ва ин яке аз беҳтарин нишондиҳандаҳо дар ИДМ мебошад.

Президенти Тоҷикистон Эмомалӣ

дастрас гардонидани интернетӣ бо ландсуръат дар тамоми минтақаҳои кишвар, аз ҷумла шаҳру ноҳияҳои

оид ба таҷдиду бунёди роҳҳои мошингарди Хучанд – Конибодом ва Рӯшон – Хоруғ – деҳаи Варшез оғоз шуданд.

Илова бар ин, соли 2023 татбиқи 5 лоиҳаи дигар, аз ҷумла сохтмони роҳҳои мошингарди Гулистон – Кӯлоб (32,5 километр), Данғара – Гулистон (49,2 километр), Гулистон – Фархор (40 километр), Бохтар – Леваканд – Данғара (40 километр), 4 қитъаи роҳ дар вилояти Суғд (52 километр) ва сохтмони пулҳо дар болои дарёҳои Фунд, Шорфдарё ва долонҳо дар минтақаи Барсем (4,6 километр) дар Вилояти Мухтори Кухистони Бадахшон оғоз мегардад.

Дар ин ҷода, ба роҳбарони вилоятҳо ва шаҳру ноҳияҳои мамлакат зарур аст, ки бо истифода аз имконияту ташаббусҳои созандаи соҳибкорону шахсонӣ саховатманд қорҳоро дар самти бунёду азнавсозии роҳҳои дохилию байни деҳаҳо, маҳалҳои аҳолинишин ва марказҳои шаҳру ноҳияҳо фаъол гардонанд, таъкид намуданд Сарвари давлат.

Ҳамчунин, барои вусъатбахшии корҳои бунёдкориву созандагӣ, ободу зебогардонии ҳамаи гӯшаву канори мамлакат ва дар навбати аввал, таъмин намудани рушди ҳамаҷонибаи деҳоти кишвар ба ифтихори 35-солагии истиқлоли давлатӣ гузаронидани озмунҳои шаҳру ноҳия, шаҳраку деҳот, деҳа, маҳалли аҳолинишин ва хонаи беҳтарин ба роҳ монда шавад.

Раҳмон ба Ҳадамоти алоқа дастур доданд, ки сифати алоқаи мобиливу интернетро беҳтар намояд ва арзиши

дурдаст тадбирҳои заруриро роҳандозӣ намояд.

Дар Паёми имсолаи худ Сарвари давлат иттило доданд, ки ҷиҳати идомаи корҳои таҷдиду азнавсозии роҳҳо ва тақвияти имкониятҳои транзитии кишвар дар соли 2022 татбиқи 3 лоиҳаи сармоягузорӣ, аз ҷумла таҷдиди як қисми роҳи мошингарди Данғара – Бохтар (29 километр) ва роҳи мошингарди Душанбе – Кулма дар қитъаи Қалъаиҳумб – Ванҷ – сарҳади ноҳияи Рӯшон (93 километр) оғоз гардид.

Ҳамзамон бо ин, татбиқи лоиҳаи сохтмони роҳи мошингарди Роғун – Обигарм – Нуробод (76 километр) бомаром идома дорад.

Соли 2022 корҳои лоиҳакашӣ

мегузоранд. Чи тавре, ки Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон муҳтарам Эмомалӣ Раҳмон зимни ироаи Паёми хеш ба Маҷлиси Олӣ Ҷумҳурии Тоҷикистон баён доштанд, ҳаҷми умумии хароҷоти буҷети давлатӣ ба соҳаҳои иҷтимоӣ аз 9,1 миллиард сомони соли 2018 то 14,7 миллиард сомонӣ дар соли 2022 ё 62 фоиз зиёд гардид. Дар панҷ соли охир танҳо барои рушди соҳаҳои маориф ва тандурустӣ 36 миллиард сомонӣ равона гардида, ҳиссаи маблағгузори

онҳоро коҳиш диҳад.

«Сайёҳон асосан ба куҷо мераванд? – суол карданд Пешвои миллат. - Ба он ҷое, ки интернетӣ хуб дорад».

Дар робита ба ин, Сарвари давлат Эмомалӣ Раҳмон ба Ҳадамоти алоқаи назди Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон супориш доданд, ки дар якҷоягӣ бо ширкатҳои дар соҳа фаъолияткунанда барои беҳтар намудани сифати хизматрасониҳо, паст кардани арзиши хизматрасониҳои алоқаи мобилӣ ва интернет ва

«РБ»

СОЗАНДАГӢ - ВАТАНДОРИСТ

Соли 2022 дар ёди кулли кормандони соҳаи сохтмони вилояти Суғд бо чӣ дастовардҳо хотирмон буд?

Дар панҷ-даҳ соли охир симои шаҳру деҳоти мамлакат бо шарофати даврони соҳибистиқлолӣ ва албатта, бо рушди соҳаи сохтмон куллан тағйир дида, хеле ҷолиб ба чашм мерасанд. Гузоратон чи ба русто меафтаду чи ба маркази ноҳияҳо ва шаҳрҳо як манзараи хушро мушоҳида мекунед, ки ин ҳам бошад авҷи сохтмони даҳҳо, на-на, садҳо ва зиёда иншооти дорои аҳамияти гуногундоштаи иқтисодиву иҷтимоӣ, фарҳангиву варзишӣ, сохтмони роҳҳои нави мошингарду тармими роҳгардҳо, бунёди гулгаштҳо ва дигарҳост, ки аз иқдоми бунёдкории мардуми шарифи кишвар гувоҳӣ медиҳад.

Масалан, то даврони соҳибистиқлолӣ кай тасаввур мекардем, ки дар як рустои дурдасти кӯҳистон мағозаҳои қомат рост кунад бо унвони супермаркету тарабхонаҳо, майдончаи зебои варзишӣ, кӯпрӯкҳои замонавӣ ва хоҳи фарҳанг, аммо имрӯз ҳамаи ин ҳақиқат аст, ҳақиқати бебаҳс. Шояд яке аз самтҳои соҳибистиқлолӣ дар ҳамин ифода ёбад, ки бо таври озод, бо дархости дилу диди худ иншоотеро созед.

Бист сол қабл шаҳрвандони мо баъди сафари хориҷӣ ба ватан бозгашта аз биноҳои бунёдшудаи осмонбӯси онҳо, боғҳои фарҳангии зебои онҳо бо ҳаяҷону як эҳсоси ҳасад ҳарф мезаданд. Аммо, имрӯз хушбахтона, ҳамаи он "аҷоибот"-и созандагӣҳои ғарбу дигар мамлакатҳои рушдёрта марҳила ба марҳила ба ҳуди кишвари азизамон роҳ ёфт. Мо феълан на танҳо аз сохтмонҳои бошукӯҳи шаҳри Душанбе, чун пойтахти мамлакат ва ё шаҳрҳои нисбатан азими Хуҷанду Бохтар ва Кӯлоб ҳарф мезанем, балки марказҳои шаҳру

навоҳии Турсунзода, Ваҳдат, Конибодому Исфара, Истаравшан, Норақ, Ҳисор, Ёвнро мисол меорем, ки сохтмон дар авҷ аст.

Соли сипаришавандаи 2022 дар ин радиф аз лиҳози кори бинокорӣ низ истисно набуд. Чӣ бо иқдоми мақомотҳои иҷроияи ҳокимияти давлатии шаҳру навоҳӣ, чӣ бо ташаббуси ҳуди соҳибкорони маҳалӣ теъдоди зиёди иншоот сохта ба истифода дода шуданд.

Мақомоти иҷроияи ҳокимияти давлатии вилоят баҳри иҷрои Фармони Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон аз 7 январи соли 2022, №311 "Дар бораи ҷашн гирифтани 35-солагии Истиқлоли давлатии Ҷумҳурии Тоҷикистон" чиҳати бо дастовардҳои назаррас истиқбол гирифтани ин санаи таърихӣ ва бо ҳамин мазмун қарорҳои Раиси вилояти Суғд аз 11 феввали соли 2022 ва Амри Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон аз 6 майи соли 2022, №АП-188 бо мақсади омодагии ҳамаҷониба ба ҷашни 35-солагии Истиқлоли

давлатии Ҷумҳурии Тоҷикистон ба тавсиб расидаанд. Дар шаҳру ноҳияҳои вилояти Суғд теъдоди сохтмон, азнавбарқароркунӣ ва таъмиру тармими 12000 иншооти таъиноташон гуногун ба нақша гирифта шудааст.

Қайд кардан ба маврид аст, ки то имрӯз рӯйхати 6613 иншоот аз ҷониби шаҳру ноҳияҳои пешниҳод шуда, сохтмони аксари онҳо оғоз шудаанд. Рӯйхати иншооти боқимондаи ҷашнӣ бошад, боз марҳила ба марҳила пешниҳод мегардад.

Тибқи нақша-чорабиниҳои соли 2022 дар шаҳру ноҳияҳои вилояти Суғд сохтмон, азнавбарқароркунӣ ва таъмиру тармими 1982 иншооти таъиноташон гуногун мавриди истифода қарор дода шудаанд.

Соли 2022 аз ҳисоби ҳамаи сарчашмаҳои мавҷуда дар қаламрави вилоят ба маблағи зиёда аз 809 миллиону 566 ҳазор сомонӣ фондҳои асосӣ мавриди истифода қарор гирифт, ки ин нисбат ба ҳамин давраи соли 2021 120,3 дар садро ташкил дод ва ё бо ифодаи дигар суръати афзоиш бештар аз 20 дар сад мебошад. Бори нахуст муяссар шуд, ки сохтмончиёни вилоят соли 2022 аз ҳисоби ҳамаи сарчашмаҳо 489 ҳазору 233 метри мурабаъ манзил созанд, ки ин нишондод ҳам аз нишондиҳандаи соли 2021 19,5 дар сад зиёд мебошад.

Тибқи нақша-чорабиниҳои корҳои ободониву созандагӣ дар шаҳру ноҳияҳои вилоят бо маром идома дошта, рӯз аз рӯз симои кӯчаву маҳалла, деҳаву деҳот ва шаҳраку шаҳрҳо зеботар мешаванд.

Ҷовиди АШТӢ

UzBuild – ПОСТРОИМ ЭФФЕКТИВНЫЙ БИЗНЕС ВМЕСТЕ!

Дата: 28 февраля – 3 марта 2023 г.

Место проведения: НВК «Узэкспоцентр», Ташкент, Узбекистан

Флагман строительной индустрии страны – 24-я Узбекская Международная выставка «Строительство – UzBuild 2023» вновь развернет свою экспозицию в НВК «Узэкспоцентр» с 28 февраля по 3 марта. Эта профессиональная площадка ежегодно собирает тысячи специалистов строительной отрасли для проведения важных встреч, обмена конструктивным опытом, демонстрации передовых технологий и новинок в строительной сфере.

Строительная сфера страны в последние годы развивается очень динамично. За первое полугодие 2022 года в Узбекистане объем выполненных строительных работ составил 60 325,4 млрд. сум, а темпы роста по отношению к соответствующему периоду 2021 года достигли 106,2%. Строительство зданий и сооружений за первое полугодие 2022 года составило 66,9%, темпы роста по сравнению с аналогичным

периодом 2021 года достигли 101,9%. Строительство объектов гражданского назначения зафиксировано на уровне 21,1%, а темпы роста достигли 102,9%. Специализированные строительные работы составили 12,0%, темпы роста – 150,4%. К 1 июля 2022 года количество компаний и организаций, работающих в сфере строительства достигло 45 369, увеличившись по сравнению с 2021 годом на 1,6 тысяч.

Разделами выставки UzBuild 2023 станут: Строительные материалы / Интерьер и дизайн / Архитектурный и декоративный свет. Электрика /

Окна, двери и фасады / Керамика и отделочный камень / Инструменты и крепеж / Домостроение / Недвижимость / Ландшафт и озеленение.

Специализированный раздел "Строительная техника и технологии - BuildTech 2023" продемонстрирует последние достижения и разработки компаний-производителей спецтехники, комплектующих, оборудование для дорожного строительства, оборудование для производства строительных материалов и многое другое.

В рамках деловой программы выставки пройдет **4-я Международная конференция строительной**

индустрии – ICCI, которая объединит представителей госструктур, профильных ассоциаций и союзов, экспертов строительного рынка для обсуждения и дискуссий актуальных тенденций отрасли. Подробности на www.icci.uz.

На данный момент, свое участие подтвердили **более 150 компаний** и брендов из Дании, Германии, Индии, Италии, Казахстана, Китая, Нидерландов, Республики Корея, России, Турции, Узбекистана, Финляндии и Франции. На выставке ожидается широкое участие коллективных и национальных стендов. Участие подтвердили национальные павильоны

Германии, Индии, Турции, Российской Федерации, а также коллективные стенды Республики Татарстан, Республики Башкортостан и др.

Официальную поддержку оказывают Министерство строительства Республики Узбекистан, Министерство инвестиций и внешней торговли Республики Узбекистан, Ассоциация «Узпромстройматериалы», АО «Республиканская специализированная лизинговая компания «Qurilishmashlizing» и Торгово-промышленная палата Республики Узбекистан.

Для посещения выставки пройдите онлайн регистрацию на сайте <https://www.uzbuild.uz>

Организатор: Itesa Exhibitions

По вопросам посещения:

Яна Иванова
Tel: + (998 71) 205 14 14
E-mail: yana.ivanova@kongress-servis.uz
Web: www.uzbuild.uz
Facebook: www.facebook.com/UzBuild.uz/
LinkedIn: www.linkedin.com/company/uzbuild/

бо меъморӣҳои хос сохта шуда, тирезаҳои калону рӯ ба офтоб хонаро натавонанд равшан, балки гарм низ нигоҳ медоранд. Илова бар ин бинокорон дар бунёди бино аз хиштҳои гарму маҳкам истифода бурдаанд, ки ҳарорати ҳавои хонаҳоро дар ҳамаҷумла фасли сол муътадил нигоҳ медорад. Дар шароити иқлими сарди вилоят, ки баъзан 7 моҳ идома меёбад, барои ҳар сокини ин минтақа гармии хона хеле муҳим мебошад.

Ба гуфти роҳбари Чамъияти масъулияташ маҳдуди «Помирсоз» Умедҷон Шарипов, «Ин бино аз 140 хонаи як, ду ва сеҳуҷрадор иборат буда, ҳамаи хонаҳо бо меъёрҳои мутабиқ ба замони муосир сохта ва ороиш дода мешаванд. Корҳои асосии сохтмонӣ ба анҷом расонида шуданд. Ҳафтаи оянда коргарон ба андовакунии хонаҳо шурӯъ карда, онро дар фурсати кӯтоҳ ба анҷом мерасонанд».

Рохбари ин ширкати сохтмонӣ гуфт, ки ҳарчанд ҳамаи намудҳои масолеҳи сохтмонӣ аз шаҳри Душанбе интиқол ёфтаанд, вале манзилҳои истиқоматӣ бо нархҳои арзон ба муштариён пешкаш мегарданд. Ногофта намонад, ки то имрӯз аксари хонаҳои ин бинои баландошёна соҳибони худро пайдо кардаанд.

Холо дар шаҳри Хоруғ сохтмони се бинои истиқомати 4, 9, 12 ва 14-ошёна идома дошта, ҳар ҳафта бино соли оянда ба истифода дода мешаванд. Баъди ба истифода додани ин биноҳо қариб 500 хонаводаи маркази вилоят бо манзили истиқоматӣ таъмин мегарданд.

АМИТ «Ховар»

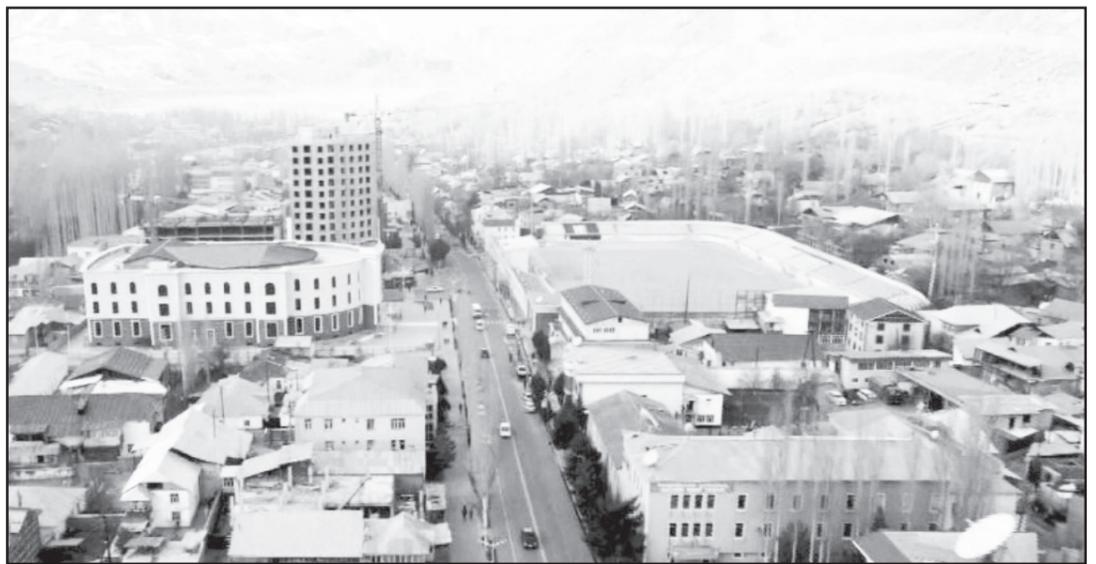
БОРИ НАХУСТ ДАР ШАҲРИ ХОРУҒ БИНОИ ЧОРДАҲОШЁНА БУНЁД МЕШАВАД

Бунёди бинои 14-ошёнаи истиқоматӣ дар чорроҳаи хиёбони марказии шаҳри Хоруғи Вилояти Мухтори Кӯҳистони Бадахшон дар ҳоли анҷомёбист. Коргарон ба бетонпӯшкунӣ охири ошёнаи ин бино оғоз намуда, то охири сол онро ба анҷом мерасонанд. Дар ошёнаи аввали бино марказҳои савдои хизматрасонӣ ҷойгир мешаванд. Ин нахустин бинои 14-ошёна дар шаҳри Хоруғ аст.

Таҳкурсии ин бинои истиқоматӣ дар чорроҳаи хиёбони марказӣ соли гузашта ниҳода шуд ва дар зарфи

як сол 90 фоизи корҳо ба анҷом расиданд. Бинокорони Чамъияти масъулияташ маҳдуди «Помирсоз», ки теъдодашон зиёда аз 50 нафар ва ҷавонон маҳаллӣ мебошанд, талош доранд, ки то тобистони соли оянда ин биноро мавриди баҳрабардорӣ қарор диҳанд.

Қаблан се бинои нуҳошёна дар маҳаллаи Носири Хисрав бунёд гардида буданд. Бинои мазкур натавонанд аз ҷиҳати баландӣ, балки аз намои зоҳирию дохили низ нисбат ба биноҳои дигари истиқоматӣ фарқ дорад. Долону ҳуҷраҳои васеъ

ДАР НОҲИЯИ ВАНҶ МУАССИСАИ ТАҲСИЛОТИ ҲАМАҒОНИИ РАҚАМИ 3 ИФТИТОҲ ЁФТ

12 декабр дар деҳаи Бунаӣи Ҷамоати деҳоти Ҷовидони ноҳияи Ванҷ бахшида ба 35-солагии Истиқлолияти давлатӣ муассисаи таҳсилоти миёнаи умумии рақами 3 мавриди баҳрабардорӣ қарор дода шуд. Дар ин бора аз Мақомоти иҷроияи ҳокимияти давлатии Вилояти Мухтори Кӯҳистони Бадахшон хабар доданд.

Раиси вилоят Алишер Мирзонабот, муовини Вазири маориф ва илми Ҷумҳурии Тоҷикистон Шукрулло Хайрзода, Директори Дирексияи сохтмони иншооти ҳукумати Дастгоҳи иҷроияи Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон Суҳроб Саъдуллозода ва дигар шахсон расмӣ дар маросими ифтитоҳи он иштирок намуданд.

Муассисаи мазкур аз ду ошёна иборат буда, дорои 22 синфхона барои 450 ҷойи нишаст мебошад. Фармоишгари иншоот Дирексияи сохтмони иншооти ҳукумати Дастгоҳи иҷроияи

Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон буда, барои анҷоми корҳои сохтмонӣ 12,5 млн сомонӣ пешбинӣ гардидааст. Корҳои бунёди дар муассиса аз ҷониби ҶДММ «Амирҳамза» моҳи июни соли 2021 оғоз гардида, дар муҳлати кӯтоҳ бо сифати баланд ба анҷом расонида шуданд.

Дар муассиса утоқҳои фаннии химия, физика, биология, технологияи иттилоотӣ ва утоқҳои таълимии духтарона ва писарона ташкил карда шуда, бо тамоми таҷҳизоти таълимӣ ҷиҳозонида шудаанд.

Зимни боздид аз синфхонаҳои муассиса Раиси вилоят ба сифати корҳои сохтмонӣ баҳои баланд дода, хонандагонро барои таҳсил бо баҳои хубу аъло ва иштироки фаъолона дар олимпиадаҳои озмунҳои ҷумҳуриявӣ даъват кард.

Ҳамзамон мавсуф аз таваҷҷуҳ ва ғамхориҳои рӯзафзунӣ Пешвои миллат муҳтарам Эмомалӣ Раҳмон нисбат ба соҳаи маориф ёдовар шуда, ба

фаъолият оғоз намудани ин муассисаи таҳсилоти ҳамагониро туҳфаи арзанда ба ҷашни 35-солагии Истиқлолияти давлатӣ арзёбӣ кард.

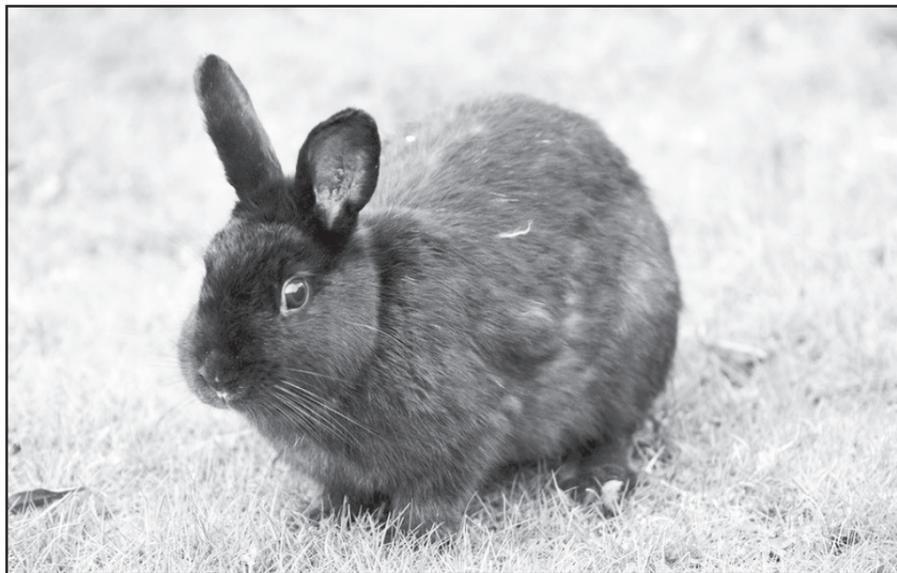
Зикр гардид, ки Ҳукумати мамлакат аз рӯзҳои нахустини соҳибистиқлолии кишвар ба рушди маориф ҳамчун соҳаи афзалиятнок ва пешбарандаи ҷомеа диққати махсус равона намудааст. Дар ин замина сохтмони муассисаҳои миёнаи умумӣ ва дигар инфрасохтори соҳаи маориф амалӣ гардида, сифати таълиму тарбия ба маротиба беҳтар шуд.

Дар шаҳри ноҳияҳои Вилояти Мухтори Кӯҳистони Бадахшон бахшида ба ҷашни 35-солагии Истиқлолияти давлатӣ Ҷумҳурии Тоҷикистон аз ҳисоби сарчашмаҳои гуногуни маблағгузорӣ сохтмони 876 иншооти таъйиноташон гуногун ба нақша гирифта шудааст.

АМИТ «Ховар»

Самый счастливый: что принесет

Будущий 2023 год будет окутан домашней и семейной атмосферой. Это время благоприятно для принятия судьбоносных решений в личной жизни и улаживания жилищных вопросов.

Символом Нового 2023 года станет Черный Водяной Кролик. В новогоднюю ночь можно задобрить пушистого зверька и привлечь его расположение. В хорошем настроении Кролик принесет радость и счастье каждому.

Каким будет Год Черного Водяного Кролика 2023

Год Кролика занимает четвертое место в 12-летнем цикле китайского гороскопа и считается самым счастливым в восточном календаре.

Главная ценность для пушистого зверька — это семья, поэтому в новом 2023 году нужно сделать акцент на личных отношениях, проводить больше времени с родными и близкими.

Тем, кто находится в поиске спутника жизни, Новый год подарит встречу со своей второй половинкой, а уже находящимся в отношениях принесет счастливую свадьбу и прибавление в семье.

«Семейственность — одно из главных качеств Кролика. Именно в годы Кролика, как правило, случается бэби-бум. И 2023 год не будет исключением».

Удачу Кролик принесет и в решении квартирного вопроса. Всем, кто еще не обзавелся собственным жильем, поступит выгодное предложение в новом 2023 году.

Благоприятным это время станет и для путешествий. Обязательно стоит посетить родственников, живущих в других городах. Кролик оценит ваше стремление быть рядом с близкими и подарит удачу и успех.

Неожиданных карьерных скачков символ Нового 2023 года не принесет, но благосклонно отнесется к стараниям и трудолюбию. Считается, что, когда балом правит Кролик, особенно везет адвокатам, секретарям, помощникам руководителей и судьям.

Спугнуть удачу в 2023-м можно крупными ссорами и спонтанными решениями. В новом году все

конфликты лучше решать мягкой силой, договариваться и идти на компромиссы.

Не стоит забывать, что покровителем 2023-го является также и Кот. Такая особенность произошла из-за того, что в китайском языке этих двух животных символизирует один иероглиф. По характеристикам оба зверька очень похожи. И Кот, и Кролик находчивы и любознательны, любят простоту и домашний уют.

Когда наступит Год Кролика 2023

Китайский гороскоп привязан к лунному календарю, поэтому Новый

год в азиатской стране празднуется позднее, чем в Европе. Он наступает в полночь того дня, на который приходится второе новолуние после зимнего солнцестояния. По восточному гороскопу Год Кролика начнется 22 января 2023, а завершится 9 февраля 2024-го.

В китайском гороскопе присутствует 12 животных и пять стихий, поэтому полностью идентичные годы встречаются раз в 60 лет. До этого Черный Водяной Кролик был символом 1963-го, а еще раньше — 1903-го.

Согласно китайскому календарю каждым годом управляет своя стихия, которой присущи определенные цвета:

© Дереву — зеленый,

- © Воде — синий и черный,
- © Металлу — белый,
- © Земле — охра и желтый,
- © Огню — красный.

Помимо этого, различают годы четные и нечетные. Они отличаются типом доминирующей энергии. В один период властвует активный янь (олицетворяющий мужественность), в другие — пассивный инь (символизирующий женственность). Их чередование друг с другом помогает проявиться разным сторонам одних и тех же стихий.

Новый 2023 год пройдет под влиянием энергии Инь, поэтому это время обещает быть спокойным и размеренным.

Как встречать Год Кролика 2023

Несмотря на различия в календарях и праздновании Нового года, Кролика можно встретить уже в ночь с 31 декабря на 1 января. Символ 2023-го будет этому только рад.

Покровитель Нового года — гостеприимный и радушный знак, поэтому следует постараться провести праздник вместе с родными и близкими. Даже готовиться к торжеству лучше всей семьей.

Акцент в блюдах для праздничного стола стоит сделать на овощные салаты и закуски. Символ Нового года не оценит приготовленного кролика или зайца, поэтому откажитесь от таких блюд в этот раз.

Не стоит забывать, что год

брать лучше комфортные наряды из мягких материалов. Не стоит перегружать образ аксессуарами, но если есть желание надеть украшения, выбор следует отдать тем, что как-то связаны со стихией воды, например, с блестящими элементами.

Наряд на Новый год можно надеть черный, подходящий по цвету символу 2023-го. Если по душе классические образы, то лучше рассмотреть белые или серые платья и костюмы. Кролик оценит и наряды оттенков розового, красного, синего, голубого и фиолетового.

Выбирая, в чем встретить Новый год, можно выразить признательность и другому символу — Коту. Существует примета: увидеть трехцветную кошку — к удаче. Если по плечу собрать образ из рыжих, белых и черных элементов, то можно смело это сделать в праздничную ночь. Символ Нового года оценит творческий подход и поможет в делах.

«Предпочтительнее всего цвета в одежде — черный, синий, голубой, любые оттенки зеленого. И очень хорошо подойдут пастельные, натуральные, приближенные максимально к природным цвета. Одежда может быть украшена пайетками или бисером. Украшения лучше подбирать волнистой или какой-то неправильной абстрактной формы».

Оба покровителя Нового 2023 года — пушистые зверьки, поэтому праздничный образ можно дополнить мехом. В этом плане выбор велик, есть только одно ограничение — не стоит использовать лисий. Под запретом в этот раз и анималистичные принты. Кролик может испугаться леопардовых или тигровых рисунков и отказаться помогать в новом году.

Что подарить на Год Кролика 2023

На Новый год лучше преподнести подарки, связанные с домом и помогающие сделать жилье более уютным. Можно выбрать чайный сервиз, подушки, мягкие пледы, картины и фоторамки.

Добрый Кролик будет рад, если в Новый 2023 год создадут небольшие подарки своими руками. Здесь нет ограничений для творчества!

Не стоит забывать и про гостинцы. Символ Нового года оценит, если в качестве подарка испечь имбирные пряники, печенье, упаковать их в милые кулечки и вручить вместе с набором вкусного чая.

Кролик будет рад, если в новогоднюю ночь преподнесут подарок с его изображением. Подарить можно аксессуары с милым зверьком, одежду и ювелирные украшения.

Как привлечь удачу в Новый год 2023

Кролик — животное чистоплотное, поэтому накануне Нового года нужно провести генеральную уборку, иначе символ в дом не зайдет и счастье принести не сможет.

Заранее стоит подумать об украшении жилья. Семейное благополучие и деньги в новом году принесут

двойной, поэтому пищей нужно задобрить и другого покровителя 2023-го. Чтобы порадовать Кота, нужно поставить на стол блюда из рыбы. Пушистому хищнику будет приятно, если на Новый год приготовить курицу.

Что надеть на Новый год 2023

Выбирая наряд на Новый год, следует помнить, что Кролик не любит изысков и сложных комплектов, поэтому нужно избегать неудобных образов. Отказаться придется от высоких каблуков, давящей обуви и сковывающих движения вещей. Сложные укладки на Новый год тоже делать не стоит, в праздничную ночь можно отдать предпочтение прическам с эффектом мокрых волос.

Для новогоднего торжества вы-

Год Черного Водяного Кролика 2023

сухоцветы. Для украшения стоит использовать пучки спелой пшеницы или ржи. Также дом можно украсить живыми цветами в горшках и вазах.

Чтобы привлечь удачу в новом году, следует поставить на праздничный стол статуэтку с Кроликом. Для привлечения в дом финансового благополучия стоит приобрести фигурку зверька, сидящего на монетах и поставить ее на подоконник.

Убереечь себя от ссор и скандалов в новом году, поможет статуэтка в виде символа года, держащего мордочку вверх. Она придаст своему владельцу терпение и умение слушать. Удачу в бизнесе в новом году сулит изображение Кролика, держащего в лапах морковку.

Характеристика рожденных в Год Кролика

Представители Года Кролика имеют большой творческий потенциал. Они склонны к рукоделию и

рисованию. Рожденные под покровительством этого знака прекрасно ладят с другими людьми и пытаются во всем сгладить углы, а в конфликт-

ных ситуациях идут на компромисс. «Он всегда найдет оптимальный и мирный способ урегулирования любой ситуации. Не терпит агрессию

и насилие. Мягкий и поддерживающий».

Люди, рожденные в Год Кролика, внимательны, начитаны и образованы. С ними всегда есть о чем поговорить. Представители этого знака придают большое внимание деталям и стремятся порадовать своих близких.

Дети, рожденные в год Водяного Кролика отличаются везением, уверенностью в себе, а также фантастической интуицией.

В Год Кролика рождены многие талантливые и знаменитые люди: ученые Альберт Эйнштейн и Мария Кюри, певицы Эдит Пиаф, Уитни Хьюстон и Лолита Милявская, режиссеры Квентин Тарантино, Эльдар Рязанов и Андрей Звягинцев, актеры Брэд Питт, Евгений Моргунов и Георгий Жженов, писатель Джордж Оруэлл, футболисты Дэвид Бекхэм и Лионель Месси.

- Дорогой, куда ты меня поведёшь на майские праздники? - Поедем к твоей маме!
- А на Новый год? - Приеду, заберу...

- Моня, и что ты подарил своей Циле на Новый год? - Шубу. - Ты скажи! А она тебе что подарила? - Как всегда... Ещё один лучший год своей жизни!

Предновогодние дни: - Здравствуйте, Михаил! - Здравствуйте, Иван Иванович.
- Отгадай загадку: "Не пьёт, не курит, на Новый год дежурит!". - Это вы на что намекаете?

- Дорогой, ты уже вынес ёлку? - Да. - Вот тогда иди и ставь новую! - Зачем? - Так потому что через три дня Новый год!

- Как ты встретил Новый год? - Как подарок.
- В смысле? - Всю ночь под ёлкой валялся!

Если ты хочешь, чтобы у тебя было все хорошо, положи на Новый год под подушку шоколад и утром у тебя будет все в шоколаде.

- А теперь, детишки, давайте позовём тех, без кого не обходится ни один Новый год? Три-четыре: - Полиция! Полиция!

Первое января. Родители звонят по телефону: - Сынок, как Новый год встретил? Сын, с большим трудом понимая, о чем вообще его спрашивают: - А я его не встречал... Он сам пришёл...

- Дорогая, что ты хочешь на Новый год? - Я хочу шубу... - Хорошо, завтра схожу за свёклой и селёдкой!

Пошел мужик в лес за новогодней елкой и заблудился. Идет по лесу и орет во все горло: - Ау кто-нибудь ответьте, ау сил моих больше нет, ау! Подошел медведь сзади, положил мужику на плечо лапу и говорит: - Ну, я ответил, что, легче стало?

Новогодние анекдоты!!!

Помню, перед Новым годом поехал я в магазин за подарками всем родным, друзьям, коллегам. Всё пробили, вышло на 17300. Продавщица дала корзинку с открытыми скидками - типа, какую вытащу, такая и будет скидка. В итоге вытащил скидку 100%. Знал бы раньше, весь магазин забрал бы себе. Все были в шоке, сразу сфотографировали.

- Марик, как прошел Новый год?
- Как и всегда, Бенья: Розочка после выпитого шампанского орала всю ночь стихи с балкона.
- Зачем?
- Шобы соседи знали, шо живут с культурным и всесторонне развитым человеком.

Мамочка, что подарить тебе к Новому году?
- радостно вопрошал Йося.
- Сдачу сессии тобой на отлично!
- А подешевле что-нибудь можно?

Сначала люди говорят: "Как встретишь Новый год — так его и проведешь", а потом удивляются, почему они не спят по ночам и едят.

Разговаривают две подруги:
— Чтобы выйти замуж, надо Новый Год встречать в белом.
— Но белый цвет полнит?
— Ты хочешь остаться стройной и незамужней или полной, но замужем?

— Дорогой, ты мне подарок купил на Новый год?
— Купил.
— А давай я угадаю, что это.
— Давай. Ну, это очень полезная вещь... Недешевая... Очень нужная и очень приятная... Такая мягкая... Она нужна любой приличной женщине...
— Шуба!!!
— Подушка...

Два мужика в баре:
— Я подарил своей на Новый год бриллиантовые сережки, а она мне опять одеколон!
— А ты хочешь бриллиантовые сережки?

Не понимаю людей, которые запускают фейерверки. То есть, тишина для вас не праздник? Или вы просто выходите на улицу пострадать?

Новый Год, семья за столом. Сын съел апельсин и тянется за вторым. Отец дает ему подзатыльник со словами:
— Куда? Ты что думаешь апельсины на деревьях растут. Потом задумывается на минуту и рассуждает вслух:
— Гм. А ведь и вправду на деревьях. Чего же они такие дорогие?

ПЕРВЫЙ ЭКСПЕРТ ПО ЛОКАЛЬНЫМ ЗАКЛЮЧЕНИЯМ

- Так, начнем с вопроса о том, с какого периода вы работаете экспертом Управления внешне-домственной государственной экспертизы градостроительной проектной документации и каким образом вы выбрали профессию эксперта?

- Для меня очень интересный вопрос. Так как я более чем 18 лет уже являюсь экспертом Управления государственной экспертизы. Если по конкретнее, то с мая месяца 2004 года я поступил на работу в Управление государственной экспертизы в качестве специалиста. В тот момент начальником Управления был Мухамеджанов Искандар, который прежде чем принять меня на работу, провел своеобразный экзамен. Точнее провел проверку моих знаний. Дал мне рабочий проект, разработанный ОАО «Гипрострой» (теперь «Шахрофар»), попросил ознакомиться и написать подробно недостатки и ошибки, допущенные в проекте. В те годы на должности заместителя начальника Управления работал Симчук Валентин Дмитриевич. Мухамеджанов И. дал поручение своему заму, чтоб тот взял под контроль, как я буду составлять список недостатков проекта. Представленный мне материал состоял из книги общей пояснительной записки в формате А4 и из трех альбомов в формате А2: генеральный план, архитектурные решения и технологическая часть.

На тот момент, несмотря на то, что у меня за плечами был 8-и летний стаж работы, и 5 лет из которых я работал начальником проектного бюро при главном архитекторе Ленинского района (прим. ред., ныне ГУП «Лоихакаш» в районе Рудаки), для меня казалось сложной задачей, найти ошибки и недостатки данного проекта. Тем более автором проекта является ОАО «Гипрострой», который в те годы был флагманом среды государственных проектных институтов. А главным инженером проекта была опытный специалист – Филиппова Татьяна Борисовна. Мне сказали, что отсутствие подписей исполнителей, грамматические ошибки и отсутствие печати проектной организации не считается ошибкой проекта. И дали понять, что задачей эксперта считается выявлять и обнаруживать несоответствия с действующими строительными нормами и правилами. Несмотря на первый взгляд сложность задачи, я благополучно справился с заданием. Написал более 10-и уместных замечаний и занес в кабинет начальника. Словно как вчера помню, Мухамеджанов И. прочитав список замечаний, составленный мною первый раз в жизни, сказал одно единственное слово: «грамотно!». После этого он предложил мне принести свои необходимые документы, написать заявление и с того же дня приступить к работе. Вот таким образом и началась моя деятельность в качестве эксперта. На ваш второй вопрос, о том, как я выбирал профессию эксперта, отвечу следующее: мне кажется, профессию «эксперта»

Как вы знаете, дорогие читатели, в прошлом году, накануне празднования 30-летия образования проектно-конструкторского технологического института «Сельтехпроект», директором которого с 2007 года по сей день является Шамсиддин Исмамов, нами был подготовлен и опубликован материал посвященный деятельности проектного института, его достижениям в период своего существования и его дальнейшим перспективным планам.

Наша беседа, на наш взгляд была плодотворной и результативной. И наши читатели узнали много интересного про ОАО «Сельтехпроект» и про его выполненные работы. В этом году накануне нового 2023-года, мы решили провести еще одну беседу с Шамсиддином Исмамовым. Но на этот раз тема нашего разговора будет касаться его работы в качестве эксперта и деятельности государственной экспертизы.

одной определенной сферы не выбирают, а им становятся. А для того чтобы человек стал экспертом в своей профессии, независимо в какой сфере, человек должен долгое время работать именно в этой профессии, изучать нормы, правила и законодательства этой сферы, а в первую очередь, безгранично любить свою профессию. Хочу заметить, что «эксперт» — это не должность, и независимо, работает человек в экспертизе или нет, его багаж знаний, его опыт и его способности аналитически размышлять как эксперт останутся у него навсегда.

- Вы так подробно отвечаете на вопросы, что в нашей профессии такого респондента считают просто находкой для интервьюера. Расскажите о своей работе в качестве эксперта на начальный период вашей деятельности.

- Несмотря на действие Закона Республики Таджикистан «О государственном языке», не знаю почему-то, в те годы вся проектная документация и все экспертные заключения, включая и локальные и сводные заключения составлялись на русском языке. В связи с этим, в Управлении государственной экспертизы основным костяком ведущих специалистов были представители русскоязычного населения. Например, как я упомянул, заместителем начальника Управления был Симчук В.Д., экспертами по разделу «Железобетонные конструкции» (КЖ) были – Немцев В.И., Филиппова Т.Б., Сирма О.В., по разделу «Водоснабжение и канализация» – Покровская Р.В., Буровцева О.Н. и Уженцева Л.А., по разделу «Отопление и вентиляция» – Боярова Л.Г., по разделу «Гидротехнические сооружения» – Кольцов Г.А.,

Бобровский И.Е. и Блидер Л.Д., по разделу «Технология» – Кедров М.А., по разделу «Электротехническая часть» – Мисюра А.В., Письменская Т.Б. и Чепуштанов А.С., по разделу «Мосты и дорожное строительство» – Кирюшкин А.П. Богдан А., по сметной части – Вавилова А.С., Кучеренко Т.И. и многие другие, фамилии которых, к сожалению, я уже не вспомню. Но это не говорит о том, что в те годы не были специалисты, владеющие государственным языком.

- Вы говорите, что поступили на работу в Управление государственной экспертизы в 2004-ом году, и несмотря на то, что шел 13-ый год независимости республики, ощущалась нехватка местных кадров. На ваш взгляд, что послужило причиной того, что большинство специалистов Управления были представителями русскоязычного населения республики?

- Мне кажется, что причиной всего этого была продолжительная гражданская война в нашей республике. Из-за гражданского противостояния в сфере строительства республики возник вакуум. Так как, большинство специалистов, которые должны были готовить будущих таджикских кадров, покинули республику в поисках лучшей жизни. А молодежь не могла получать навыки и опыт, из-за тотального отсутствия объемов работ по проектированию мостов, дорог, инженерно-технических сооружений и соответственно высотных зданий. А для того, чтобы стать экспертом нужно иметь определенный стаж работы, которые можно приобрести в мирное время. Начиная с 2000-ных годов медленно, но уверенно, благодаря долгой и

усердной работе нашего Президента, Многоуважаемого Эмомали Рахмона, наконец на таджикской земле наступил мир и спокойствие. Стало воспитываться новое поколение специалистов, грамотно владеющих государственным языком. Начали строиться высотные здания, мосты, дороги, туннели, гидротехнические сооружения и многое другое. Со временем, Управление государственной экспертизы поэтапно стало переходить на оформление своих заключений на государственном языке. На первом этапе только обложки сводных заключений стали составляться на таджикском языке. Так, как я ранее упомянул, в тот момент мало было специалистов, имеющих возможность грамотно писать локальные заключения на государственном языке. Далее по рекомендации Агентства по строительству и архитектуре, руководству Управления приходилось приглашать переводчика, для перевода локальных заключений. И сейчас я с гордостью могу заявить, но мало кто об этом знает, первым экспертом-архитектором в истории Управления государственной экспертизы, кто начал составлять локальные экспертные заключения на государственном языке, являюсь – я. Из-за отсутствия нормативной базы, из-за отсутствия технического словаря было сложно грамотно составлять локальные экспертные заключения. Потому что, помимо частных объектов, некоторые объекты, проходящие государственную экспертизу были юбилейными, а некоторые – уникальными. Поэтому, тексты заключений государственной экспертизы, выданные к проектам этих объектов, были под пристальным вниманием на правительственном уровне. Но мы справились.

- Получается, что вы уже более чем 18 лет являетесь экспертом?

- Да, я с уверенностью могу сказать, что самым «старым» экспертом Управления государственной экспертизы по разделам «Генеральный план», «Архитектурные решения» и «Технологические решения» являюсь я. Может это будет звучать как «пиар», но, однако это правда. Даже устод Наимов Курбонали Ибрагимович стал работать экспертом Управления после того, как я уже работал ведущим экспертом Управления. Устод Курбонали Наимович наверное помнит, о том, что по просьбе уважаемого Раджабова Усмона Норовича, тогда он был начальником Управления, как я показывал устоду форму, как следует составлять локальные заключения. Из того коллектива, который

НА ГОСУДАРСТВЕННОМ ЯЗЫКЕ

работал в те годы, когда я поступил на работу в Управление, по сей день работает единственный специалист – сметчик Мансуров Эргаш. Остальные нынешние специалисты присоединились к коллективу позже. Когда начальником Управления был назначен уважаемый Джума Зокир, у него были перспективные планы организовать филиал Управления в Хатлонской области, подобие которого действует в Согдийской области. И меня назначили руководителем региональной группы Государственной экспертизы по Хатлонской области, с дальнейшей перспективой обосноваться в административном центре Хатлона в городе Курган-Тюбе (ныне г. Бохтар). Но произошла реорганизация административного хозяйствования Управления Государственной экспертизы. При Управлении было создано ГУП «Ташхисгар» и планам устода Джумы Зокира не суждено было сбыться.

- Нашим читателям наверно будет интересно узнать, вы говорите о том, что были руководителем региональной группы Управления государственной экспертизы по Хатлонской области, но как получилось, что вы теперь работаете в качестве нештатного эксперта?

- Я стал директором ОАО «Сельтехпроект» и согласно Закону Республики Таджикистан «О государственном служащем» должностное лицо не имеет право заниматься предпринимательской деятельностью. Я стоял перед дилеммой, выбирать должностную работу в Управлении или же быть директором проектного института. И я решил уйти с Управления государственной экспертизы. Однако, устод Джума Зокир, тогда еще начальник Управления настаивал, что я должен продолжать сотрудничество с экспертизой в качестве нештатного эксперта. Благодаря его наставлению я заключил контракт с Управлением государственной экспертизы, и до сегодняшнего дня продолжаю считать себя полноправным членом дружеского коллектива Управления государственной экспертизы.

- Какими трудностями сталкиваются сотрудники Управления

государственной экспертизы? Какие у них имеются плюсы и какие минусы?

- Благодаря грамотно налаженной работы со стороны директора ГУП «Ташхисгар» уважаемого Нурзода Р.Х. и под чутким руководством начальника Управления, уважаемого Ашурзода Б.С., с уверенностью могу заявить, что минусов нет. Но трудности раньше были. Специалисты и проектировщики из-за банального отсутствия национальной нормативной документации работали, ссылаясь на ГОСТы и СНиПы образца Советских строительных норм и правил. Национальные нормы и

правила стали приниматься лишь, начиная со второй половины 2000-ных годов. Теперь, думаю трудностей нет, если не считать за трудностью не достаточный опыт самого эксперта. Если эксперт знает своё дело, грамотно составляет своё заключение и умеет настаивать и доказывать свою правоту, ссылаясь на требования действующих норм – то нет проблем.

- Если вы являетесь экспертом уже в течение 18-и лет, и до этого имели 8-и летний стаж работы, получается, что вы посвятили свою жизнь длиной в более чем четверть века своей профессии? Имеются ли у вас награды за столь продолжительную и плодотворную деятельность?

- Да, в прошлом году, в торжественной обстановке, в честь

тридцатилетия образования нашего проектного института Председатель Союза архитекторов Республики Таджикистан, уважаемый Юсупов Б.Н. вручил мне медаль Союза архитекторов Таджикистана «За достойный вклад в сфере архитектуры». А в этом году, я был награжден медалью Международной Ассоциации Союзов Архитекторов, «За особые заслуги по укреплению международного сотрудничества зодчих». Также выражаю свою благодарность, за то, что начальник Управления государственной экспертизы, уважаемый Ашурзода Б.С. на кануне международного дня архитекторов подписал ходатайство в Комитет архитектуры и строительства при Правительстве Республики Таджикистан, с рекомендательным письмом для представления меня к награде «Меъмори фахри». К сожалению, Председатель Комитета, ныне покойный Зувайдзода М. после продолжительной и тяжелой болезни скончался, и все торжественные мероприятия были отложены.

- И в конце нашей беседы, подводя черту нашему интервью, скажите, что вы хотели бы передать через нашу газету? Какие у вас будут пожелания?

- Вам спасибо, за предоставленную возможность высказать свои мысли через вашу газету. И воспользовавшись случаем, от всей души поздравляю всех сотрудников Управления вневедомственной госу-

дарственной экспертизы градостроительной проектной документации с наступающим Новым 2023-м годом! Поздравляю всех сотрудников системы Комитета архитектуры и строительства при Правительстве Республики Таджикистан, включая редакцию вашей газеты и лично вас, с Новым годом! Желаю всего наилучшего, крепкого здоровья, творческого долголетия, семейного счастья и чтоб Новый год в течение 365-и дней приносил много-много радостей в семьях каждого из вас!!!

Беседу вела главный редактор газеты «Рузномаи бинокорон» - ТАБАРОВА Д.Н.

Мама, ёлка, Дед Мороз...

Елочку эту в девятом году привез маме из Вены, в качестве пустячного сувенира. Благо, что было лето, и стоила она какие-то совсем гроши.

Маме подарок очень понравился, и каждый год она эту елочку в декабре выставляет на видное место. Ну, и вчера тоже достала из шкафа, поставила в своей комнате, позвала меня посмотреть.

Сегодня прихожу с работы, («ставлю рашпиль у стены»), прячу под вешалкой сумку, говорю маме: «А давай елочку в коридоре поставим на тумбочку!»

Она охотно согласилась: «Давай, сыночек! Цветок оттуда переставь в мою комнату, а на его место – ёлку!»

Поменял цветок и елочку местами, прикрыл дверь в её комнату, вытащил из-за двери и поставил возле елочки подарок, и ушел на кухню ужин разогревать. Знаю, что сейчас она ко мне придет пообщаться, и по пути увидит коробку на тумбочке.

Зовет из коридора:

- Сыночек! А что это за пакет такой красивый?!

Подхожу к ней. Смотрю на коробку и делаю большие глаза:

- Не знаю, мама! Откуда это?

И тут же мое лицо озаряется догадкой:

- Так это же подарок у ёлки! Дед Мороз, значит, тебе принес! То-то мне показалось, что входная дверь хлопнула!

Мама растерянно переводит взгляд с коробки на дверь и снова на коробку. Потом смеется, обнимает меня, говорит:

- Ты так убедительно сыграл, и настолько это было для меня неожиданно, что почувствовала себя маленькой девочкой. Захотелось даже подбежать к окну, посмотреть – не выходит ли Дед Мороз из подъезда.

